

KOM MED
I KAMPEN
FÖR ALLA
MÄNNISKORS
FRIHET ATT VARA,
VÄLJA OCH NJUTA!

Jag vill bli medlem i RFSU!
Medlemsavgiften är 150 kr
och jag får dessutom
tidningen Ottar.

NAMN

ADRESS

POSTADRESS

E-POST

TELEFON

Jag vill tillhöra lokalföreningen i

☐ Dalarna	☐ Gotland
☐ Gävleborg	☐ Göteborg
☐ Helsingborg	☐ Katrineholm
☐ Kristianstad	☐ Linköping
☐ Luleå	☐ Malmö
☐ Motala	☐ Stockholm
☐ Umeå	☐ Uppsala
☐ Värmland	☐ Västerås
☐ Växjö	☐ Örebro
☐ Jönköping	☐ Jämtland

2013 VERKSAMHETSBERÄTTELSE

PORTO
BETALT

RIKSFÖRBUNDET FÖR SEXUELL UPPLYSNING

SVARSPOST 20467671

110 04 STOCKHOLM

Att skapa förutsättningar för att förändra och förbättra människors liv har varit RFSU:s målsättning ända sedan starten 1933. RFSU är en politiskt och religiöst obunden ideell organisation med syfte att sprida en kunskapsbaserad och öppen syn på samlevnads- och sexualfrågor. Genom sexualupplysning, utbildning och opinionsbildning vill RFSU slå håll på fördomar, öka kunskapen och den sexuella hälsan, i Sverige såväl som internationellt. RFSU har ett frihetsperspektiv och rättighetsperspektiv på sexualiteten som utgår från allas frihet att vara, frihet att välja och frihet att njuta. När du köper en produkt, är medlem, samarbetar med eller stödjer RFSU:s arbete bidrar du till fortsatt förändring av människors liv.

RFSU är en medlemsorganisation. Vill du bli medlem?
Anmäl dig på www.rfsu.se/medlem.
Du kan läsa mer om RFSU:s verksamhet på www.rfsu.se.

EN PENSIONÄR I SUPERFORM	2
ENKÄTEN: VILKEN VAR DEN STÖRSTA FRAMGÅNGEN 2013?	3
RFSU-PRISSET – ”LIGGA MED P3”	4
RFSU PÅVERKAR POLITIKEN	6
RFSU I VÄRLDEN	10
UPPLYSNING OCH UNDERVISNING	18
SEX FÖR VUXNA	24
BARNVAGNSMARSCHEN	26
BESÖKET: BABATUNDE OSOTIMEHIN	28
RFSU NÅR UT	29
RFSU AB	35
BEHANDLING OCH RÅDGIVNING	36
RFSU – EN FOLKRÖRELSE	40
INITIATIV I FOKUS	45
PRESS ETC	46
REMISSER, FÖRKORTNINGAR	48

EN PENSIONÄR I SUPERFORM

2013 var året då jag, RFSU, fyllde 80 år. Och som vid alla jämna födelsedagar blev det hög tid att fundera över hur livet egentligen har varit och vad som ligger framför mig. Att jag har viss livserfarenhet och har utträttat ett och annat är det väl ingen som tvivlar på. Men så slog det mig: Har jag blivit en gammal stofil som inte vågar fundera i nya banor? Har jag spänsten och nyfikenheten kvar?

Efter en noggrann summering av året som gått (du kan läsa om en del höjdpunkter på kommande sidor) tycker jag mig ha fog för att stolt konstatera att visst är jag mogen – men långt ifrån övermogen. Min ålder till trots har jag i år till exempel utvidgat mitt internationella samarbete och jag är nu en del av ett aborträttsnätverk i Latinamerika. Jag blev också nominerad till hetast i Almedalen efter att ha haft sexualupplysning med riksdagspartierna.

Vid min ålder vet jag ju att frågorna om kroppen och sex inte tar slut med åren, därför har jag valt att fokusera ännu mer på upplysning för vuxna och äldre. Under året hakade jag på trenden med podd vilket visade sig bli en succé; många ville höra Lotta Lundgren prata matsex eller Anton Hysén dela med sig av sina bästa raggningstips. Även på min klinik gjorde jag en särskild satsning på äldre. Ett äldre par tog tåget från Göteborg till Stockholm för att träffa mina terapeuter och få prata om sex – varför kan inte övriga vården erbjuda det? Det här är något jag kommer att fortsätta arbeta med och jag har

även ställt frågan till äldreminister Maria Larsson. Vården ska få utbildning i frågor om sexualitet, för att kunna bemöta frågor som uppkommer genom hela livet.

Behövs jag då fortfarande efter 80 år? Tyvärr blir det ett tydligt ja på den frågan. Fortfarande diskrimineras människor som överskrider könsnormer, fortfarande saknar många människor kunskap om kropp och sexualitet och

fortfarande är världen ojämförbar. Kvinnor har inte samma sexuella handlingsutrymme som män. Att graviditet är den vanligaste dödsorsaken bland fattiga kvinnor i åldern 16-19 år eller att barnäktenskap fortfarande förekommer är en global skam.

Det är nog därför jag fortfarande är – och måste vara – i superform. Jag lovar att inte glömma allt jag lärt mig genom åren, samtidigt som jag ska fortsätta vara nytänkande, modig och våga sticka ut hakan när det behövs. Men allt kan jag inte göra på egen hand, och det är precis därför jag behöver er. Det är därför vi ska bli ännu fler och göra mer – för att ännu fler ska kunna ges möjlighet att njuta av sin kropp och sexualitet!

Tack alla för 2013, nu går jag in på mitt åttioförsta år. Jag hoppas att du hakar på!

Hälsningar RFSU, genom

MARIA ANDERSSON, GENERALSEKRETERARE

KRISTINA LJUNGROS, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

VILKEN VAR RFSU:S STÖRSTA FRAMGÅNG 2013?

**VICTOR BERNHARDTZ,
FÖRBUNDSSTYRELSEN**

– Det är ingen nyhet att sexuella och reproduktiva rättigheter utsätts för hårda attacker världen över. Stater är inte sällan själva källan för förtrycket. Under 2013 fortsatte det i samma stil. Människor nekas rättigheter, fängslas och mördas.

– Därför är det centralt att RFSU och andra sexualpolitiska aktörer håller frågan levande i debatten om vår omvärld. Vi har framgångsrikt bidragit till att den allmänna opinionen växt och att våra folkvalda prioriterar frågan.

THERESE BJÖRKLUND, RFSU GOTLAND

– Jag tänker på två saker. Det första är Almedalsveckan, att vår lokalförening kunde nå ut till så många med RFSU:s budskap. Det som är så bra är att vi kan jobba tillsammans med förbundet och får ut så mycket av det samarbetet – det gör att vi syns, får nya medlemmar och att folk kommer ihåg oss.

– Det andra är Gotland Pride. Att vi tillsammans med ett 40-tal andra organisationer på ön lyckades genomföra det och lyfta hbtq-frågor på Gotland, det känns stort.

**ANASTASIA LUNDQVIST, PROGRAMHAND-
LÄGGARE PÅ INTERNATIONELLA ENHETEN.
ANSVARIG FÖR BOLIVIA OCH GEORGIE**

– Vi har etablerat bra interna rutiner, med mycket tydligare rollfördelning och nya arbetsmetoder – det tycker jag är en stor framgång. Sedan har vi också gjort en utvärdering som visar att RFSU uppfattas som en väldigt god och pålitlig partner i våra samarbetsländer.

– Om man tittar på Bolivia så samarbetar vi nu med fem viktiga organisationer, vilket skapar en komplett portfolio för SRHR och en god plattform för ett helhetsperspektiv.

– I Georgien så har vi gett ett bra stöd till en hbt-organisation som heter Identoba; det har varit väldigt turbulent i landet kring de frågorna. De har många besökare och har kunnat stärkas i sitt påverkansarbete.

”Det här slår allt”

De vill att vi ska knulla oss fria från normer och skapa en sexuell revolution. Möt Julia Blomberg, Robert Jacobsson och Hanna Schedin, gänget bakom Ligga med P3 och 2013 års mottagare av RFSU-priset.

Grattis! Hur känns det här då?

RJ: Det känns fantastiskt och väldigt stort! Vi har vunnit en del priser tidigare men det här slår allt.

Varför det?

JB: Vi har främst prisats för saker som rör journalistiken och själva produktionen. Det här priset känns mer som att det uppmärksammar frågorna och ämnena vi belyser. Det är det vi jobbar hårt med varenda dag och därför känns det grymt att få credd på det här viset.

Ligga med P3 började som ett ungdomsprojekt på Sveriges Radio 2010 och var tänkt att endast sändas på webben. Tre månader efter att programmet dragit igång hade det mottagits med så mycket positiv feedback att cheferna bestämde sig för att det även skulle sändas i P3 fyra gånger i veckan. Medarbetarna har fått fria händer att bestämma vad pro-

» Vi ska inte hålla på med någon toleranspedagogik.«

grammet ska bestå av men eftersom lyssnarna är så aktiva är det de som till stor del bestämmer innehållet i avsnitten och poddarna.

JB: I början fick vi rigga en del frågor till Robert som är sexolog och den som ansvarar för vår frågespalt. Men det tog inte lång tid innan frågorna rasslade in och nu kan man säga att vi hanterar lyssnarnas material, allt från ämnen de vill att vi ska ta upp till deras erotiska noveller som vi lägger upp på hemsidan.

Som ni nämnde har ni fått ta emot en hel del priser. Vad tror ni att framgången beror på?

HS: Jag som nyss börjat på Ligga med P3 efter att Matilda Berggren slutade känner att ämnena aldrig blir inaktuella. Människor fyller ju sexton år varje dag, de är kåta och vill veta saker som rör sex.

RJ: Personligen tror jag det handlar om att vi sedan dag ett har varit tydliga med att vi aldrig gör skillnad på människor. Gör jag en poddskola om hur du bäst slickar fitta utgår jag inte från att du som slickar en kille, utan alla tips och råd vänder sig till alla. Det tror jag är vår styrka. Vår ambition är att knulla oss fria från normerna och att våra lyssnare också ska få modet att göra det.

JB: Vi ska inte hålla på med någon toleranspedagogik eller exotisera swingers eller människor som gillar S/M och analsex, vilket det lätt blir när exempelvis kommersiella tv-kanaler ska göra sexprogram. Vi försöker få med alla människor och jobbar alltid utifrån att vara normkritiska, utan att för den skull tjata om att vi är det.

Är det något ni har blivit förvånade över under tiden ni har jobbat med Ligga med P3?

RJ: Jag är förvånad över hur många unga tjejer som skriver och har frågor som rör smärta i fittan. Varje vecka kommer det nya mejl som handlar om tjejer som har ont när de har sex och som möter noll förståelse på landets ungdomsmottagningar. Sedan hade jag väl en fördom om att killar skulle ställa frågor som rörde deras kukar. Jag kunde inte ha mera fel. Den vanligaste frågan från dem är att de vill ha tips på hur man ska träffa någon, de har svårt att veta hur man ska gå till väga.

Har ni fått ett bättre sexliv efter att ni började jobba med Ligga med P3?

HS: Jag är för ny på redaktionen för att kunna svara.

JB: Inga kommentarer. Fast, man kan ju få upp ögonen för någon ny sexleksak som man kommer i kontakt med via programmet och som man kanske inte hade fått höra om annars.

RJ: Absolut!

TEXT: LINDA STARK
FOTO: DAVID BERGSTRÖM

TEXTEN ÄR TIDIGARE PUBLICERAD I TIDSKRIFTEN
OTTAR #2 2013.

UR MOTIVERINGEN:

"Årets RFSU-pristagare är din knullkompis på nätet. I en härlig klickbar orgie finns här allt som har med sex och relationer att göra. Här kan du lära dig om hur du kan njuta av sex, få relationsråd och hjälp att prata om sexuella problem. 2013 års RFSU-pris går till radioprogrammet *Ligga med P3* som förutom att göra radioprogram också tillgängliggör viktiga frågor på sin sajt. (...) På ett lustfyllt sätt visar programmet på det självklara i att ställa frågor och diskutera sexualitet och sexuell praktik. Världen behöver ligga mer med P3!"

RFSU-priset delas ut av RFSU:s förbundsstyrelse till den som i sin gärning verkat för en kunskapsbaserad och öppen syn på sexualitet – genom aktuell sexualpolitisk debatt, banbrytande forskning, kulturella insatser eller långvarigt socialt eller pedagogiskt arbete. Priset består av 25 000 kronor och en specialdesignad kondomhållare i trä.

RFSU PÅVERKAR POLITIKEN

POLITISK SEXUALUPPLYSNING I ALMEDALEN

RFSU satsade 2013 stort på politikerveckan i Almedalen på Gotland. Under lättsamma former gav RFSU de politiska partierna tips och råd om hur partipolitiken ska bli mer lustfylld. Emma Henriksson (KD), Maria Ferm (MP), Ulrika Karlsson (M), Hans Linde (V), Barbro Westerholm (FP), Hanna Bergstedt (S) och Solveig Zander (C) fick dessutom delta i en specialkomponerad frågesport – med varierande resultat.

På RFSU:s egen dag arrangerades välbesökta seminarier och paneldebatter under rubrikerna "Från Ottar till sex i särskolan – rätten till kunskap om den egna kroppen", på tema sexualupplysning, och "Behövs en ny sexuell revolution?", på tema preventivmedel. Senare under dagen arrangerades ett mingel tillsammans med tidskriften Ottar under rubriken "Sex och medierna – en politisk historia". I RFSU:s tält på Skeppsbron kunde besökare ställa frågor till RFSU:s sexualupplysare, köpa lustfyllda produkter och delta i sexualpolitiskt quiz.

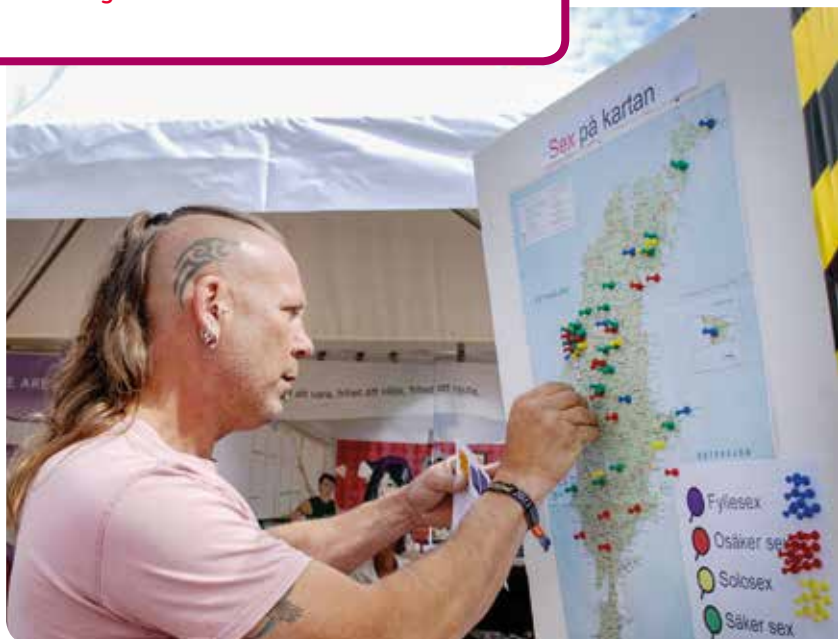
SVERIGEBAROMETERN

För fjärde året i rad har RFSU gjort en kartläggning av hur ett antal sexualpolitiska frågor hantearas av landsting och kommuner. Syftet är hur väl politikerna tillgodoser den svenska befolkningens behov när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. SRHR-rapporten, som fick stort genomslag både lokalt och nationellt, visar att vården liksom tidigare år skiljer sig åt beroende på bostadsort i landet och relationsstatus.

Öppethållande på landets ungdomsmottagningar varierar stort över landet, även om en del förbättringar har skett. Stockholms läns landsting satte i år ned foten och krävde öppethållande av länets samtliga ungdomsmottagningar under sommaren, vilket är mycket glädjande. Ungdomars behov av råd, stöd och hjälp försvinner inte för att det är sommarlov och skolorna stänger. RFSU kräver därför en nationell reglering som säkrar kvalitet och tillgänglighet för alla unga i landet.

RFSU...

- ... deltar i olika utredningar
- ... har regelbunden kontakt med politiker och tjänstemän
- ... agerar remissinstans

Nytt för 2013 var att RFSU till exempel har titrat på förutsättningarna för att sterilisera sig, och här är skillnaderna stora. Trots socialstyrelsens påpekanden 2011 att sterilisering ska ske inom det offentliga åtagandet, så är det många som tar höga avgifter. Somliga landsting erbjuder inte alls behandlingen.

Ett framsteg är att Sveriges kommuner och landsting (SKL) har gett en rekommendation till samtliga landsting att subventionera preventivmedel för alla upp till 26 år, till en kostnad om 100 kr per år. Detta är en fråga som har RFSU drivit i många år; det har varit svårt att få de olika landstingen att enas om en gemensam nivå. Det här innebär att landstinget i Västerbotten äntligen inför en ungdomssubvention av preventivmedel, vilket de inte haft tidigare. RFSU:s lokalförening i Umeå har drivit ett aktivt och framgångsrikt påverkansarbete mot landstingspolitikerna. Mindre positivt är att rekommendationen utesluter en mängd olika preparat och metoder ur subventioneringen. En följd av ett sådant beslut blir att de som har råd själva

RFSU

Maria Andersson tar över som generalsekreterare för RFSU.

RFSU-kliniken startar en telefonmottagning som riktar sig specifikt till den som är över 50 år.

Maud Nycanders och Iga Miklers kortfilm "Go straight home" som producerats i samarbete med RFSU har världspremiär på Göteborgs internationella filmfestival.

JANUARI

OMVÄRLDEN

BRÅ rapporterar en betydande ökning i antalet män som anmäler att de blivit utsatta för övergrepp.

Barbro Westerholm (FP) och Hanna Bergstedt (S) var två av de riksdagsledamöter som fick ta del av RFSU:s politiska sexualupplysning i Almedalen.

RFSU

RFSU:s webbradiosatsning Sexpodden lanseras.

RFSU släpper en undersökning som visar på betydande kunskapsbrister bland vuxna i fråga om sex.

FEBRUARI

OMVÄRLDEN

Sida donerar 46 miljoner till UNESCO. Pengarna är öronmärkta för SRHR och sexualupplysning.

kommer att bekosta exempelvis p-piller för att få det som passar bra, medan andra endast får tillgång till ett fåtal alternativ. Ett flertal landsting har fattat beslut om att följa SKL:s rekommendationer, vilket alltså innebär ett begränsat utbud för många unga.

SKL har till uppdrag att arbeta för en mer jämlik vård i landet, men tyvärr syns inga större resultat. Ett område som skiljer sig åt över landet gäller assisterad befruktning. En framgång som skett under året är att Norrlandstingens regionförbund har rekommenderat de fyra norrlandstingarna att erbjuda två IVF-försök, vilket är ett steg i rätt riktning. Även andelen medicinska aborter varierar över landet. Medicinsk abort ger färre komplikationer, och RFSU vill att kvinnan ska ges en reell möjlighet att välja metod – medicinsk eller kirurgisk. Detta kräver tillgänglighet och eliminering av vårdköer.

HIV-PROJEKTET AVSLUTAT

Under 2013 avslutades det av IPPF finansierade hiv-projektet. RFSU höll bland annat seminarier och mycket tid lades ned på att höja den interna kunskapen. Samtidigt bedrevs ett stort och intensivt påverkans- och samverkansarbete med bland annat smittskyddsexperter och andra organisationer. Under hösten intensifierades arbetet med att påverka kring de orättfärdiga åtal som personer som lever med hiv drabbas av. RFSU deltog i debatter kring risker och juridik tillsammans med såväl myndigheter som andra frivilligorganisationer. Besök genomfördes också i England och Norge för möten och diskussioner i frågan.

Under hösten 2013 presenterades ett efterlängtat dokument om medicinsk vetenskap kring smittsamhet. RFSU påverkansarbete har haft stor betydelse för att såväl lyfta frågan i rapporten som att upplysa och utbilda rättsväsendets parter. Att minska stigmat kring hiv är en av de viktigaste åtgärderna för en förbättrad prevention.

UPPMÄRKSAMMAD HIV-DOM

Hovrätten i Skåne friade i oktober en hiv-smittad man som tidigare hade dömts till ett års fängelse för att ha haft oskyddat sex med fyra personer. Mannen var vid dessa tillfällen under behandling och ingen blev heller smittad.

– Helt logiskt, ska man döma en person för brott måste det finnas ett brott att döma för. Nu konstaterar man att personen har inga eller så låga virusnivåer i blodet att ingen konkret fara föreligger. Då är det heller inget brott, sade RFSU:s förbundsjurist Marielle Nakunzi till SvD i samband med domen, som är överklagad. Ärendet ligger nu hos Högsta domstolen.

ABORT OCH SAMVETSKLAUSULER

Under våren anmäldes Sverige och regeringen till Europarådets sociala kommitté. Bakgrunden var att det i svensk lagstiftning inte finns någon rätt för sjukvårdspersonal att avstå från att delta i abortvård med hänvisning till det egna samvetet. Anmälan innehöll också ett antal andra punkter avseende abort. RFSU beslöt att tillsammans med Center for Reproductive Rights (CRR) ansöka om att bli så kallad tredjepart i ärendet. Ansökan godkändes och efter diskussioner beslöt RFSU att tillsammans med CRR skiva sin inlagan med fokus enbart på frågan om samvetsklausuler. Den gemensamma inlagan lämnades till kommittén i Strasbourg efter sex månaders arbete med utredning av rättsläget. Att delta i processen har gett RFSU viktiga kunskaper i en central fråga, och den aktuella inlagan kommer att vara en viktig del av ärendets behandling. Detta är en av få gånger som RFSU har intervenerat i ett internationellt människorättsligt ärende av juridisk karaktär.

STARKT EU-FOKUS PÅ SRHR

Under hösten togs en rapport om SRHR fram i Europaparlamentet med ett antal rekommendationer till EU:s medlemsländer. Dessa gällde bland annat abort, sexualundervisning, hiv- och STI-prevention

RFSU

Barnvagnsmarscher mot mödradödlighet genomförs på 32 orter.

RFSU lanserar en annonskampanj utanför landets IKEA-varuhus. För mer sex och mindre shoppinghets.

RFSU fyller 80 år!

MARS

OMVÄRLDEN

Finansminister Anders Borg aviserar besparingar i biståndet.

samt unionens bistånd. Rapporten visade sig vara mycket kontroversiell och en stor mobilisering ägde rum bland dess motståndare. Samtidigt arbetade RFSU, tillsammans med bland annat IPPF, för att rapporten skulle antas. I en första röstomgång i oktober återremitterades rapporten till Europaparlamentets jämställdhetsutskott. När en omarbetad rapport presenterades i december blev resultatet att parlamentet inte tog ställning till denna överhuvudtaget. Istället antogs en alternativ rapport där huvudbudskapet var att SRHR inte är en fråga för EU.

Detta var ett bakslag för RFSU och alla som arbetar med dessa ämnesområden. Även om rapporten inte var tvingande, så hade den kunnat leda till bra diskussioner och förbättringar i länders arbete och syn på sexuella och reproduktiva rättigheter. En positiv aspekt är dock att det blev stort fokus på SRHR under en stor del av hösten, både på EU-nivå och i den nationella politiken.

BARN- OCH TVÅNGSÄKTENSKAP

Barn- och tvångsäktenskap är en fråga som RFSU engagerat sig i länge. Enligt Ungdomsstyrelsen oroar sig 70 000 unga i Sverige för att inte själva kunna välja sin partner. Mot slutet av året arrangerade RFSU tillsammans med Svenska FN-förbundet ett seminarium i riksdagen i frågan, med företrädare för flera riksdagspartier bland deltagarna. Syftet var att sätta fokus på den regeringsutredning som presenterades 2012, och att sätta press på regeringen att skärpa lagstiftningen. Under seminariet aviserades att regeringen skulle komma att släppa en proposition under våren 2014, vilket RFSU välkomnade. Annan opinionsbildning i frågan omfattade bland annat en debattartikel i Aftonbladet tillsammans med bland annat Svenska FN-förbundet, Somaya kvinno- och tjejjour samt Sveriges Kvinno- och Tjejjourers Riksförbund.

SURROGATMODERSKAP:

RFSU:s förbundsstyrelse har fattat beslut om att se försiktigt positivt på surrogatmoderskap och att säga ja till den utredning som tillsatts. RFSU har lämnat skriftliga krav och synpunkter till utredningen.

Inför att ett surrogatmoderskap eventuellt ska tillåtas i Sverige anser RFSU att följande faktorer måste utredas och säkerställas:

- Att och hur surrogatmoderns fria och informerade val säkerställs.
- Att aborträtten inte kan förhandlas bort.
- Att ekonomiska, sociala och andra former av påtryckningar på surrogatmodern skall vara uteslutna.
- Att den tilltänkta surrogatmodern skall genomgå en lämplighetsprövning och ges tillgång till vård, stöd och rådgivning inför, under och efter processen och graviditeten.
- Att surrogatmodern har uppnått en sådan ålder som innebär att ett informerat val kan säkerställas, det vill säga minst myndighetsålder.
- Att endast personer som på egen hand, eller genom sjukvårdens assistans, inte har möjlighet att få barn ska kunna ansöka om att bli föräldrar till barn som tillkommer genom surrogatmoderskap.
- Att barnen ges samma rättigheter till information om sitt ursprung som till exempel barn som tillkommit genom assisterad befruktning eller är adopterade.
- Att barnets rätt till vårdnadshavare skall garanteras.
- Att de tilltänkta föräldrarna skall genomgå lämplighetsprövning och få tillgång till stöd och rådgivning under processen.
- Att de tilltänkta föräldrarna ej kan ges ångerrätt och ej heller kan kräva ett avbrytande av graviditeten på grund av till exempel fosterskador.

RFSU

RFSU deltar i en het mediedebatt om p-piller och biverkningar.

APRIL

OMVÄRLDEN

1 000 dagar återstår tills FN:s millenniemål ska vara uppnådda. Utsikterna för mål nummer fem, om mödradödlighet, är fortfarande dystra.

RFSU I VÄRLDEN

2013 var året när RFSU:s förbundskansli fick en internationell enhet internationella program och den internationella delen av Politik och påverkan slogs ihop och blev en ny enhet. Detta stärker möjligheterna till synergier i hela RFSU:s internationella program. RFSU ingick under året ett antal avtal med givare för programverksamheten.

RAMAVTAL MED SIDA CIVSAM

2013 var det fjärde året som RFSU bedrev verksamhet med samarbetsorganisationer internationellt med stöd från Sida Civsam, det så kallade ramavtalet. Året var ett bryggår mellan två ramperioder, och under året fasades samarbeten ut i de länder där RFSU inte fortsätter under nästa treårsperiod, samtidigt som nya partnerskap etablerades i nya regioner.

Efter bryggåret har RFSU i stort sett samma antal partnerskap under avtalet, men de är koncentrerade till ett färre antal länder. Dessutom har Ghana tillkommit, vilket ger erfarenhet av Västafrika där RFSU tidigare inte haft samarbeten.

2013 var också året när en granskning genomfördes för att se om RFSU har det som krävs för att vara ramorganisation – vilket organisationen har. Ett externt utvärderingsteam från SIPU gjorde ett omfattande arbete och godkände RFSU i högre eller lägre grad på samtliga 42 punkter efter vilka bedömningen gjordes. RFSU beställde också en egen utvärdering från Sida som besvarade frågan om hur vi fungerar som ramorganisation efter de första tre åren. Särskilt glädjande i den rapporten var att RFSU ses som en exceptionellt god partner.

RFSU skickade under hösten in en ny ansökan till Sida, och ansökte där om 105 miljoner kronor att bedriva partnersamarbeten med under de kommande tre åren. Huvuddelen av pengarna går till RFSU:s samarbetspartners för stöd de själva prioriterat och planlagt. RFSU:s löfte till Sida är att vi på tre år tillsammans ska öka förutsättningarna för ett bra SRHR-arbete hos våra partners, genom förbättrat påverkansarbete, större tematisk kunskap, bättre organisation och styrning samt ökat nätverkande. Genom samarbetena får RFSU

mycket tillbaka genom internationella kontakter och utökad förståelse för sakfrågor, metoder och påverkansprocesser. Och – ett större internationellt nätverk som stärker RFSU som internationell aktör.

Under året har RFSU också gjort ett omfattande arbete med att ta fram planer för sina samarbetsorganisationer för kommande period – varje land besöktes under våren för att förbereda partners ansökningar vid gemensamma workshops. Valet av länder och samarbetsorganisationer har styrts av målen i Vision 2020.

HBT-NÄTVERKET ASIEN

2013 var ett utfasningsår av det femåriga programmet för att stödja ett femtontal hbt-organisationer i Sydasiens. RFSU förmedlade under året inget ekonomiskt stöd, men bidrog till konsolideringen av det nya självständiga nätverket och dess förslag till framtida givare.

Utöver programverksamhet har RFSU också deltagit i processer som påverkar förutsättningarna för ökad SRHR i världen genom internationell sexualpolitik.

POST 2015-AGENDAN

Under 2013 har mycket av det internationella påverkansarbetet handlat om att identifiera och påverka den så kallade post-2015 agendan, som syftar till att ta fram en ny global utvecklingsagenda för hållbar utveckling i världens alla länder. De nuvarande millenniemålen ska vara uppfyllda år 2015, men det finns fortfarande en hel del arbete kvar för att säkerställa att målsättningarna nås. Utvecklingen och fattigdomsminskningen har varit ojämn och otillräcklig särskilt när det gäller kvinnor och flickors hälsa och rättigheter runtom i världen. RFSU har tillsammans med andra nätverk som

RFSU

RFSU:s undersökning Kådiskollen visar att varannan ung vuxen använder kondom när de har sex med en ny partner.

RFSU håller kongress i Gävle och fattar bland annat beslut om att anta handlingsprogrammet Vision 2020.

Redaktionen för "Ligga med P3" får ta emot årets RFSU-pris.

MAJ

Ett tiotal personer ska-das när manifestation för homosexuellas rättigheter stormas av religiösa aktivister i Georgiens huvudstad Tbilisi.

Socialstyrelsen stoppar (tillfälligt) all insamling av abortstatistik. Myndigheten befarar att de uppgifter som samlas in kan vara för detaljerade.

Parlamentet i Litauen tar ett första steg mot en strikt abortlag, där abort skulle förbjudas utom i fall med våldtäkt, incest eller där graviditeten innebär hälsorisker.

OMVÄRLDEN

IPPF och Concord Sverige, arbetat med att belysa vikten av att millenniemålen nås och inkluderas i de nya utvecklingsmålen, särskilt gällande minskad mödradödlighet, ökad jämställdhet samt universell tillgång till SRHR för alla.

RFSU har även tillsammans med övriga organisationer i Countdown2015 Europe-nätverket, intensivt fokuserat på att säkerställa att den svenska regeringen och andra progressiva EU-länder, står upp för att SRHR inkluderas i samtliga relevanta förhandlingar, rapporter och policydokument som ska ligga till grund nu för kommande beslut om nya utvecklingsmål.

RFSU deltog i delegationen till FN:s befolkningskommission samt deltog på FN:s kvinnokommission. RFSU bidrog med rekommendationer och underlag till de resolutioner som förhandlades fram. I samband med att UNFPA:s chef Babatunde Osotimehin besökte Sverige arrangerade RFSU ett möte mellan honom och generalsekreterare från flera organisationer för att tala om strategier för att få med SRHR i de kommande utvecklingsmålen.

GRANSKNING AV DET SVENSKA SRHR-BISTÅNDET

En stor del av RFSU:s påverkansarbete handlar om att säkerställa att Sverige levererar ett starkt stöd till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter såväl finansiellt som politiskt. Vi gör en årlig granskning av UD:s och Sidas samlade bistånd till SRHR. I december släpptes den tredje rapporten "Sex är politik – men var är pengarna?" Tidigare rapporter har ofta refererats till i policydokument, riksdagsmotioner och riksdagsledamöters frågor till regeringen. RFSU för ständig dialog med UD och Sida om resultaten av denna granskning och ger förslag på förbättringar.

Under 2013 har RFSU medverkat i UD:s och Sidas processer med att ta fram resultatstrategier för utvecklingssamarbetet på land- och regionalnivå och bidragit med rekommendationer till resultat och indikatorer som innehåller SRHR. RFSU har

även fört en kontinuerlig dialog med ambassader på landnivå och det regionala teamet i Lusaka, Zambia, om vikten av kapacitetstärkande insatser för att förbättra SRHR-dialogen.

OPINIONSBILDNING

RFSU har bidragit med teknisk expertis om mödradödlighet före och under Musikhjälpen, Sveriges Radio och SVT:s årliga insamlingsevent. 2013 var temat "Allas tjejs rätt att överleva sin graviditet". RFSU har under 2013 fortsatt arbeta i nära samarbete med riksdagens tvärpolitiska intressegrupp för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. RFSU skrev också brev till FN:s generalsekreterare angående hans rapport om millenniemålen.

RFSU

RFSU står värd när ett hundratal personer från Europas och Centralasiens främsta SRHR-organisationer samlas i Stockholm under IPPF:s paraply.

JUNI

OMVÄRLDEN

Texaspolitikern Wendy Davis stoppar en omröstning om inskränkt aborträtt genom att tala oavbrutet i mer än tio timmar, en så kallad filibuster.

*Hamdani två år,
mäts av läkaren
Babu Isango vid
Mgoris hälsoklinik.
Pappa Khalidi
Haji, 34, är stolt
över att följa med
sonen till kliniken.*

A photograph of a man in a red checkered shirt, sitting and looking thoughtfully to the left. He has his hand near his chin. The background shows a blue wall and other people, including one in a plaid shirt. A white text box is overlaid on the bottom half of the image.

”Sexuella rättigheter var ett nytt koncept för mig”

TEXT OCH BILD: PETTER BOLME

I det Sidafinansierade projektet TMEP är det centralt att involvera män i samtalen om jämställdhet och preventivmedel. Frilansjournalisten Petter Bolme har besökt byn Mgori och pratat kondomer, könsroller och hur förändring är möjlig.

Männen möter oss på terrassen utanför Mgoris polisstation. Här har män alltid haft makten, även över kvinnans kropp. Män har bestämt när och med vem en kvinna ska gifta sig. Och i äktenskapet är det mannen som avgjort hur många barn hans fru ska föda. Men det händer saker och männen på terrassen är stolta över förändringen.

– Om en man slår sin idag fru kommer jag och andra att agera, säger Shejk Nassor Mohammed, 80 år och religiös ledare för Mgoris muslimska majoritet. Han får medhåll från de andra männen på terrassen.

» Tidigare tog inte män hand om barnen över huvud taget, och de skulle inte ha följt med barnen till sjukvårdskliniken. «

Förra året upplevde polisstationen i Mgori en kraftig ökning av antalet anmälda kvinnomisshandelsbrott. Enligt de som bor här beror ökningen av antalet polisanmälningar helt enkelt på att människor fått ökad kunskap om och medvetenhet om sexuella rättigheter och jämställdhet genom RFSU:s Sidastödda projekt; Tanzanian Men as Equal Partners (TMEP).

– De som lever traditionellt anser att mannen har sista ordet och att han kan göra vad som helst utan att rådfråga sin fru eller någon annan i familjen. En del var rädda för att förlora sin manlighet om kvinnor stärktes. De sa: ”Nej det här går emot vår tro, vår tradition och vår kultur”, säger Hamisi Maira, projektsamordnare för TMEP i Mgori.

Enligt Hamisi och de andra männen håller makten på att rubbas. Detta sker genom att män utbildas och sedan i sin tur för ut kunskap och budskap till fler män.

En studie från 2010 visade att hälften av alla män i de två distrikten ansåg att det var deras rätt att bestämma hur många barn de skulle ha. Den utvärdering som genomfördes 2013, visade att det tre år senare bara var en av fem män som ansåg sig ha den rätten.

Shejk Nassor är glad över att den muslimska befolkningen i Mgori fått utbildning i sex och hälsa. Tillsammans med Samwel, lokal tjänsteman; Godfrey, rektorn för det nybyggda gymnasiet; Mahmuda, byns ordförande samt Omary, byrådsmedlem pratar han obekymrat om kondomer, preventivmedel och kvinnors rätt till att bestämma om och hur många barn hon vill ha.

– Jag hade ganska lite kunskap om sexuella rättigheter och om jämställdhet. Det var helt nya koncept för mig. Men i och med de utbildningar och diskussioner vi har haft är det nu självklart för mig att hämta ved, bidra i hushållsarbetet och att följa med min fru till kliniken om barnen är sjuka eller ska på hälsokontroll eller vaccineras, berättar Omary Sefu.

Som medlem i byrådet är han en förebild för andra. Genom att han ändrar sitt sätt att vara har andra följt efter.

– Om tio år kommer vi att vara mönsterfamiljer där män och kvinnor har lika möjligheter och samma rättigheter. Där kvinnomisshandel är minimal och där de sexuella rättigheterna är till för alla, fortsätter Omary Sefu.

På vägen nedanför terrassen står några yngre män runt en motorcykeltaxi. Skoldagen börjar snart och barn i röda tröjor och blåa byxor eller kjolar passerar. Från fälten kommer en grupp kvinnor med ved på huvudet.

Hushållsarbetet är, eller var, strängt uppdelat i Mgori. Kvinnor städar, lagar mat, diskar, hämtar ved och vatten samt föder barn och tar sen hand om barnen om de är sjuka. Förutom att de också ska vara med ute på fälten för att så, rensa och skörda. Vad männen egentligen har för uppgifter är lite svårt att förstå.

– Titta där, säger Omary och riktar uppmärksamheten mot en man med ett barn på armen. Lite senare kommer en annan man cyklande med sin tvååriga son på pakethållaren. Och ytterligare en stund efteråt förenar sig en ung man med de andra killarna som hänger runt motorcykeln. Men till skillnad från dem har han ett barn på armen.

Enligt männen på terrassen är dessa händelser något nytt för Mgori. Tidigare tog inte män hand om barnen över huvud taget, och de skulle inte ha följt med barnen till sjukvårdskliniken.

Den här dagen undersöker sjukvårdspersonal bar-

Winners Club i Mwanamwema Shein secondary school, Mgoris gymnasieskola. Här lär sig ungdomar att informera andra ungdomar om sex och jämställdhet.

nens vikt och längd. Barn upp till fem år vägs och mäts för att kontrollera att de utvecklas normalt. Ett trettiotal kvinnor har med sig kanske 60 barn till kliniken. Bland alla kvinnorna som väntar på sin tur sticker de två männen ut. Det är Khalidi Haji, 34 år och Maulidi Juma, som är 28 år.

– Jag är stolt över att ta med mig barnen hit. Jag får lära mig saker om tillväxtkurvor och hur jag ska göra för att hålla mina barn friska, säger Maulidi, pappa till Fadiri som är två år. Maulidis fru är hemma med deras sju månader gamla bebis. Khalidi har varit här mer än fem gånger och även för honom är det omsorgen om barnens hälsa som gör att han kommer till kliniken.

– Jag vet att det är väldigt få andra män som kommer hit. Många saknar helt enkelt kunskap om varför det är viktigt att delta i hushållet. De brukar fråga vad det är min fru gör som gör att hon inte kan gå till kliniken.

Enligt en utvärdering som genomfördes 2013 kommer TMEP, som inleddes 2010, totalt att nå 3,6 miljoner människor varav 2,8 miljoner är män. Information och kunskap har nått dem via individuella samtal och gruppsamtal som letts av lokala volontärer.

Hosea Mhango, 44 år och fembarnspappa, bonde och affärsman valdes ut av byns kommitté för att han var bra på att uttrycka sig. Tillsammans med fyra andra volontärer utbildades han under fyra dagar.

– Jag gillade utbildningen. Vi introducerades i frågan om mäns deltagande i familjen, vilket jag tycker är bra, säger Hosea. Han tror sig ha pratat med mer än 5 000 personer:

– Vi möttes här vid byrådet och samtalade minst en gång i veckan. Sedan åkte jag också runt och pratade med människor i barer, kaféer, ja överallt där människor möts och pratar med varandra. På kommunens möten bjöds vi in för att berätta om

sexuella rättigheter inför alla de 200-300 personer som kommer dit.

Den största utmaningen var att prata om preventivmedel och speciellt om kondomer. Hosea hade en grupp med 25 män, där hälften var för och den andra hälften var väldigt negativa. Diskussionen blev så häftig att han var tvungen att avbryta mötet och bad deltagarna att tänka på vad de diskuterat. Direkt efter mötet följde några av de som var mest emot kondomer efter honom.

» Det svåraste var att prata om preventivmedel. «

– Jag var lite orolig men höll masken. De frågade om jag var allvarlig med att de borde använda kondomer. Jag låtsades vara oberörd och svarade ja. Okej, sa de och undrade sedan hur de kunde få tag på kondomer.

Aimina Juma, 30-årig trebarnsmamma är även hon volontär:

– Det svåraste var att prata om preventivmedel. Om jag nämnde kondomer så blev en del förorättade. Men majoriteten är för preventivmedel för att hålla nere antal barn som föds och minska risken för könssjukdomar.

Hon berättar också om att det finns många olika missuppfattningar om kondomer. Som att de kan fastna i kvinnans livmoder eller att de utsöndrar ett medel som gör kvinnor sterila. Men med information går det långsamt att ändra uppfattning om kondomer.

– De flesta kvinnorna här är väldigt nöjda med projektet. Tidigare var det svårt att få män att hjälpa till i hushållet men nu är allt bra. Män hjälper kvinnor med att diska, hämta ved och vatten och ta barnen till kliniken, avslutar Amina.

RFSU I VÄRLDEN

KENYA

Verksamheten i Kenya fortsatte att växa och RFSU samarbetade med tre organisationer. En av de nya organisationerna är FEMNET, som med stöd av RFSU för dialog om SRHR med religiösa och kulturella ledare.

RFSU fortsatte samarbetet med regionala IPPF-kontoret i Nairobi om att stödja afrikanska IPPF-organisationer i att arbeta med och för hbt-frågor.

ZAMBIA

2013 var avslutningsår för de två samarbeten RFSU har haft i Zambia, med organisationerna PPAZ och YVZ. Verksamheten med dessa partner fokuserade på tillgång till säkra aborter och sexualundervisning.

UGANDA

RHU har arbetat vidare med projektet Rise Up, som främst går ut på att motverka sexuellt våld mot kvinnor. RHU har genomfört kapacitetsstärkande insatser för polis och hälsovårdspersonal för bättre bemötande gentemot överlevare av sexuellt våld samt för mer effektiva preventiva insatser. Eftersom det är sista året RFSU stödjer detta projekt har RHU även lagt särskilt fokus på att de förändringar man uppnått ska kunna bli hållbara på lång sikt.

I Uganda har RFSU haft stöd från ambassaden för projektet MHP – Maternal Health Project. Projektet ligger utanför ramavtalet och vi har bland annat medverkat vid olika projekt-planeringar och workshops kring mödradödlighet.

Learning Center Initiative (Uganda och Zambia): RFSU:s samarbetspartner Sonke har fortsatt att stödja RHU (Uganda) och PPAZ (Zambia) i att utveckla arbetet med män som partner, klienter och förändringsaktörer för SRHR. Det här samarbetet fasas ut i och med 2013 och särskild vikt har lagts på hållbarhetsfrågor. RHU och PPAZ har stärkt sitt engagemang inom det panafrikanska nätverket inom Men Engage och påbörjat ett strategiskt arbete för att utveckla HBT-frågor inom projekten.

TANZANIA

Projektet "Tanzanian Men as Equal Partners" har fortsatt under året. I Tanzania har RFSU sitt enda utlandsförlagda kontor, med lokalanställd personal. Projektet bedrivs på flera orter och stöds direkt av ambassaden i Dar es Salaam.

BOLIVIA

RFSU fortsatte sitt stöd till IPPF-organisationen CIES och aborträttighetsorganisationen CDD. Dessutom identifierades tre nya partners som kompletterar portföljen – en hbt-organisation och två organisationer som jobbar med SRHR utifrån kvinnors respektive ursprungsbefolkningars perspektiv.

RFSU...

- ... medverkade i Women Deliverkonferensen i Kuala Lumpur.
- ... deltog i IPPF:s stora Family Planning-konferens i Addis Abeba.
- ... har deltagit i flera möten med IPPF-EN.
- ... deltog på möten i FN:s generalförsamling kring MDG och post-2015 samt i FN:s kvinnokommission och FN:s befolkningskommission.
- ... har haft möten med IPPFWHR och partner från sex latinamerikanska länder om gemensamt påverkansarbete kring abortfrågan.

NÄTVERK OCH REFERENSGRUPPER:

Concords styrgrupp för Post-2015 agendan, Concords arbetsgrupp för jämställdhet (sammankallande) Concords styrelse, UD:s hälsoaktörgrupp, EuroNGO:s styrelse, Countdown, Nordic Action Group, IPPF.

LIBANON

RFSU och samarbetsorganisationen Meem förnyade inte avtal för 2013 och landet utgår ur portföljen för kommande ramperiod.

GEORGIEN

Samarbetet fortsatte med RFSU:s partner Tanadgoma och Identoba, som fortsätter att växa och bli starkare aktörer för SRHR i Georgien. Identoba är Georgiens starka hbt-organisation, och en av årets utmaningar var de stora motdemonstrationer som konservativa grupper ordnade mot hbt-personers mänskliga rättigheter. Tanadgoma, som är en bred SRHR-organisation, genomgick en systemrevision och får i framtiden kärnstöd istället för projektstöd. RFSU förberedde också för samarbete med vår systerorganisation Hera XXI som tas med som partner kring abortfrågan i nästa ramperiod.

INDIEN

Med MAMTA har RFSU under detta sista samarbetsår bland annat hållit en kurs om sexualitet samt sex- och samlevnadsutbildning för "master trainers". Genom samarbete med RFSU har MAMTA utvecklats som stark SRHR-aktör, inte minst inom sexualundervisning.

BANGLADESH

RFSU fortsatte sina samarbeten med fem organisationer som arbetar med olika aspekter av SRHR, bland annat en hbt-organisation och en systerorganisation inom IPPF – men också med organisationer som arbetar för minskad mödradödlighet och rätten till säkra aborter.

SYDASIEN

RFSU stöttade det som kom att bli resultatet av ett långvarigt engagemang för hbt-organisationer i Sydasiens – det nya nätverket SALGBT.

KAMBODJA

RFSU hade under 2013 två partner i Kambodja. CCHR arbetar främst med påverkansarbete för hbt-personers mänskliga rättigheter. De skrev under året två banbrytande rapporter om hbt-situationen i landet. RHAC är landets IPPF-organisation och har kliniker över hela landet. I samarbetet med RFSU har RHAC fokuserat på utvecklingen av sex- och samlevnadsundervisning samt tillgång ungdomsmottagningar. Under året har RFSU gjort research och träffat många organisationer för att bredda sin portfölj i landet och inleda ett nytt samarbete under 2014. Organisationen som till slut valdes ut heter RoCK – ett nätverk av hbt-aktivister som vill utvecklas och bildas som organisation. Detta samarbete inleddes under 2014.

BANGKOK

RFSU har fört diskussioner om möjlighet att fortsätta med stöd till hbt-organisationer och processer på regional nivå med Sida Bangkok och UNDP.

ILLUSTRATION: VENDELA HELLSTRAND

RFSU

RFSU:s kartläggning Sverigebarometern visar att två av tre ungdomsmottagningar håller stängt under sommaren.

RFSU ger riksdagspartierna politisk sexualupplysning under Almedalsveckan i Visby.

JULI

OMVÄRLDEN

En skärpt sexualbrottslag träder i kraft, där begreppet "hjälpöst tillstånd" ersätts av det vidare begreppet "särskilt utsatt situation".

Irland häver sitt absoluta förbud mot abort, men många kvinnoorganisationer uttrycker besvikelse över den nya lagen.

Alla har rätt till sexuell hälsa. Alla har rätt till kunskap om kroppen, sexualitet och relationer. Att kunna bestämma över sin egen kropp, sexualitet och reproduktion är grundläggande för alla människor i hela världen. För att kunna ta tillvara sina rättigheter och respektera andras behövs kunskaper om kropp, sexualitet och relationer. Detta var utgångspunkten när RFSU påbörjade arbetet med metodmaterialet "Sexualundervisning på lättare svenska".

Sexualundervisning på lättare svenska

Sexualundervisningen inom Svenska för invandrare (SFI) och gymnasiets språkintrouktion har varit bristfällig. Många lärare vet inte hur de ska tillväga och många har också efterfrågat bra metodmaterial. För att råda bot på detta startade RFSU ett treårigt projekt i syfte att ta fram ett nytt material för människor som håller på att lära sig svenska. Smittskyddsinstitutet, SMI, har finansierat projektet och RFSU Göteborg har ansvarat för att genomföra det under projektledning av Agnes Dahné. 2013 blev det klart: Läromedlet Sexualundervisning på lättare svenska, som består av en lärarhandledning och ett lektionsunderlag.

För att säkerställa att metoderna verkligen skulle fungera har materialet tagits fram i samarbete med lärare och elever på SFI och språkintrouktion. Metoderna har testats i och utvärderats av drygt 60 olika grupper med elever i olika åldrar, olika utbildningsbakgrund och olika mycket svenskkunskaper.

Materialet tar upp kunskaper kring kropp, kön och sexualitet liksom könssjukdomar, graviditet och preventivmedel. I fokus står också rättigheter, sexualitet och samhälle. Exempel på metoder ur läromedlet är "Gissa lagen", "Kit och Gabi - när man vill olika", "Filips möte med kondomen", "Första gången" och "Ordmingel".

I samband med världsdagen för sexuell hälsa i

september arrangerade RFSU ett seminarium på temat "Migration och sexuell hälsa" där läromedlet presenterades. RFSU har föreläst om materialet vid ett tiotal tillfällen, exempelvis för boendestödjare, lärare och elevhälsa i Malmö/Skåne samt för lärare och samhällsinformatörer i Växjö/Kronoberg. Utskick om Sexualundervisning på lättare svenska har gjorts till alla SFI-skolor och gymnasier med språkintrouktion. En fortbildning om materialet har genomförts för förbundskansliet och anställda i lokalföreningarna. RFSU deltog också med bokbord på SMI:s hiv-konferens i oktober 2013.

RFSU har fått många positiva reaktioner från lärare, som uttrycker att de har saknat ett sådant här läromedel. Man uppskattar att det är så genomarbetat och testat. Många säger att det är användbart även i andra sammanhang – som i enskilda samtal och i särskolan – vilket också var ett syfte med materialet.

ILLUSTRATION: VENDELA HELLSTRAND

SEXUALUNDERVISNING PÅ LÄTTARE SVENSKA UTGÅR FRÅN ETT...

- ... rättighetsperspektiv
- ... tillgänglighetsperspektiv
- ... sexualpositivt perspektiv
- ... inkluderande, normkritiskt och antidiskriminerande perspektiv

RFSU

RFSU går ut och kritiserar Sverigedemokraterna, som ett parti med "uttalat kvinnofientlig politik".

AUGUSTI

OMVÄRLDEN

Omkring 60 000 personer deltar i paraden under Stockholm Pride.

UPPLYSNING OCH UNDERVISNING

Sex i skolan

”Sex i skolan” är ett stödmaterial som vänder sig till rektorer, lärare och annan skolpersonal. Kortfattat och kärnfullt ges en översikt över hur sex- och samlevnadsundervisningen kan organiseras och genomföras och hur skolan kan arbeta norm- och metodmedvetet. I skriften finns även förslag på vad man kan ta upp i undervisningen utifrån det som står i kurs- och ämnesplanerna för grund- och gymnasieskolan.

Med en tydligare struktur på undervisningen främjas också likvärdigheten, det vill säga att alla elever på en skola får en lika bra undervisning. En anledning till att RFSU skapade materialet är rektorers betydelse för kvaliteten för sexualundervisningen. Men rektorer lider av konstant tidsbrist och skulle då behöva en kärnfull skrift som stöd. Materialet skickades ut till samtliga rektorer i Sverige med stöd av de olika landstingen och landsstingsregionerna.

Reaktionerna från skolor och lärare har varit oerhört positiva och materialet tog så gott som slut på några månader. Från annat håll kom dock kraftig kritik och materialet gav upphov till en omfattande mediedebatt i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och tidningen Dagen. Kritiken handlade främst om förslagen på hur sexualitet, kön och relationer kan tas upp i skolan och frågan om i vilken omfattning frågor om sex och samlevnad ska integreras i olika skolämnen.

Debatten var bitvis häftig och snudd på hätsk, och handlade både om materialet och sexualundervisning generellt liksom om RFSU. Bland annat påstod kritikerna att RFSU inte bryr sig om relationer och bara fokuserar på sex. Detta stämmer inte.

RFSU:s uppfattning är att det verkliga målet med kritiken egentligen inte är att skada RFSU, utan att begränsa unga människors sexualitet. Diskussionen kan kännas igen från 1950- och 1960-talen, då vissa religiösa aktörer försökte förhindra att obli-

SEX I SKOLAN – I DEBATTEN

”RFSU vill ha in sex i alla skolämnena”

Dagen, 4 sept

”Sex som kärnämne”

DN, 10 sept

”Inte RFSU som bestämt att sex ska ingå i skolämnena”

DN, 14 sept

”Bryt RFSU-monopolet i skolan”

Dagen, 27 sept

”Bra med fler röster kring samlevnadsfrågor”

Dagen, 8 okt

”Släpp pekpinnar, skuld och skam”

Dagen, 9 okt

”Det behövs bättre sexualundervisning”

SvD, 10 okt

”Kristna debattörer vill begränsa de unga”

SvD, 12 okt

gatorisk sexualundervisning skulle införas i skolan. RFSU menar att sex och samlevnad kan och ska integreras i många olika ämnen, eftersom en sexualundervisning värd namnet ska vara allsidig och ge många perspektiv på sexualitet. Det är också läroplanernas intention.

Sex i skolan är ett samarbete mellan RFSU och kommuner och landsting: Lafa, Stockholms läns landsting, Adlongruppen, Östergötlands läns landsting, Lunds kommun, Region Skåne, Kommunförbundet Skåne och Malmö stad.

Övriga skolinsatser

Andra insatser RFSU gjort på skolområdet är föreläsningar för lärare och annan skolpersonal, debattartiklar samt medverkan som referens till olika aktörer. Många journalister och studenter kontaktar RFSU för att få bakgrundskunskap om

RFSU

RFSU lanserar metodmaterialet ”Sexualundervisning på lättare svenska”.

Ottar arrangerar ett samtal om frivillig barnlöshet och familjenormer på Bokmässan i Göteborg.

RFSU uppmärksammar den internationella dagen för fri och säker abort.

SEPTEMBER

OMVÄRLDEN

Elisabeth Svantesson (M) blir ny arbetsmarknadsminister. Det uppmärksammas att hon har varit med i den abortfientliga organisationen Ja till livet samt varit emot samkönade äktenskap.

sexualundervisningen i skolan. Också lärare och andra som arbetar med skolan hör av sig direkt till RFSU med frågor.

Under 2013 arrangerades kursen "Kroppen, känslor och sex på mellanstadiet" på fem orter i samarbete med RFSU:s lokalföreningar: Linköping, Malmö, Stockholm, Uppsala och Västerås. RFSU har en avdelning om sexualundervisning på webben och RFSU:s nyhetsbrev för skolan går ut till drygt 1 300 prenumeranter. RFSU deltar i ett nätverk för hbt-frågor i skolan, som bland annat samlar RFSU och RFSU Ungdom, Skolverket, Lärarförbundet, Barnombudsmannen,

Diskrimineringsombudsmannen och Friends. I samarbete med RFSU Ungdom gjorde RFSU ett poddprogram om sexualundervisning i skolan och hur man kan se till att alla elever på en skola får lika bra undervisning. RFSU och RFSU Ungdom ställde också ett par enkätfrågor till Sveriges kommuner, som visar att få kommuner tar ett övergripande ansvar för sex- och samlevnadsundervisningen i kommunens skolor.

Sexuellt våld och maskulinitet

En stor del av de föreläsningar och panelsamtal som RFSU deltog i under året kretsade kring sexuellt våld. Arbetet med satsningen #fortsättpra-

#FORTSÄTTPRATAOMDET

4 314 personer satt i publiken
på totalt 32 föreställningar.
[nov 2012-jan 2013]

taomdet avslutades i nuvarande form tidigt under 2013. Utöver föreläsningar för elever deltog RFSU även på en stor avslutande föreställning på Södra Teatern i Stockholm.

RFSU deltog i Ungdomsstyrelsens arbete på temat «Unga, maskulinitet och våld» vid sammanlagt åtta tillfällen, och har även ingått i en referensgrupp kring ett material från Ungdomsstyrelsen kring sexuella övergrepp i föreningslivet. I slutet av året bjöd RFSU tillsammans med Ungdomsstyrelsen in socialpsykologen Hugo Huberman till en föreläsning om arbete med maskulinitet i en sydamerikansk kontext.

När kampanjen #Fatta, med fokus på våldtäkt

Omkring 400 informatörspass för tonåringar genomfördes under 2013.

och samtycke, drog igång under året deltog RFSU i ett panelsamtal på Färgfabriken i Stockholm.

I samtliga sammanhang har RFSU använt sig av ömsidighet och övergrepp som begrepp för att ringa in problematiken. Samtalen har handlat om hur signaler för att fortsätta eller sluta kan se ut, konkreta exempel på hur du med eller utan ord kan fråga en partner om vad hen vill samt om vikten av att inte fortsätta vid osäkerhet partners samtycke.

Informatörsverksamheten

Under året genomfördes två träffar inom RIO – RFSU:s informatörorganisering. Under våren lyftes nystartade och tänkbara projekt som är kopplade till nya arenor och nya målgrupper fram. Det presenterades också en del förändringar som kommer att ske i förbundskansliets stöd till lokalföreningar kopplat till informatörsverksamheten. Dessutom pratar en inbjuden gäst om Astrakanmetoden – ett sätt att prata om vad sex och samlevnad handlar om för utlandsfödda föräldrar som undrar vad deras tonåringar lär sig i skolan. Höstens temadag fokuserade på att varje enskild lokalförening skulle kunna planera hur de vill ska kunna arbeta med informatörer, sätta upp individuella mål och arbeta för att uppnå dem. Det är ett verktyg som användas

RFSU

RFSU träffar socialminister Göran Hägglund för att samtala kring RFSU:s kärnfrågor.

OKTOBER

UNFPA släpper årets befolkningsrapport, med fokus på tonårsgraviditeter. Komplikationer av graviditet och förlossning är en av de vanligaste dödsorsakerna bland tonårsflickor i fattiga länder.

OMVÄRLDEN

Hovrätten i Skåne friar en hivsmittad man som haft oskyddat sex med fyra kvinnor. Detta eftersom han har haft så låga virusnivåer att ingen konkret fara har förelagat. "En stor seger för rätts-säkerheten", säger RFSU.

UPPLYSNING OCH UNDERVISNING

även i framtiden.

Tre informatörsutbildningar i nationell regi genomfördes under året, i Göteborg, Västerås och Linköping. Sammanlagt har 54 informatörer utbildas under 2013 genom nationella utbildningar, utöver detta håller RFSU Stockholm egna utbildningar. Metoder och material har vidareutvecklats under året och olika typer av utvärderingar har genomförts under och efter samtliga kurser.

Colour of love

Colour of Love är en nationell kampanj för säkrare sex som är ett samarbete mellan RFSU, RFSL och RFSL Ungdom. Kampanjens budskap är "Behåll den sköna känslan" och syftar till att informera och motivera unga och unga vuxna till säkrare sex och att vilja testa sig för hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar (STI). Under 2013 har kampanjen ändrat form från projekt till verksamhet och är en del av Folkhälsomyndighetens nationella informationsinsats. Under året har de regionala kampanjerna delat ut 25 000 kondomkit och samtalat med drygt 8 000 personer. Colour of Love har utbildat 173 nya informatörer fördelat på 19 utbildningar spridda över hela landet.

Temadag om migration

Under våren genomfördes en temadag där RFSU tog ett brett grepp om sexualitet och migration. Forskare och praktiker delade med sig av korta nedslag och beskrivningar, varefter dagen avslutades med smågruppsdiskussioner och en paneldiskussion. Bland de övergripande frågor som ställdes återfanns: Hur påverkas sexualiteten av migrationsprocessen? Hur påverkas den sexuella hälsan av mötet med ett nytt samhälle? Hur hanterar vården sexualitet och migration och vilka erfarenheter har vi av hur utlandsfödda föräldrar ser på sex och samlevnadsundervisningen? Syftet med dagen var att RFSU ska samtala om hur organisationen kan bedriva en tydligare politik och en mer relevant upplysning för migranter.

FRÅGELÅDAN – FLEST FRÅGOR OM PREVENTIVMEDEL

Preventivmedel (552 frågor)

Kukkunskap (519 frågor)

Fittfakta (404 frågor)

Graviditet (362 frågor)

Sexuella problem (358 frågor)

Sexuell teknik och praktik (341 frågor)

Könssjukdomar (314 frågor)

Kroppen (288 frågor)

Relationsfrågor (96 frågor)

Övriga frågor (49 frågor)

Homo- och bisexualitet (19 frågor)

Sexuella övergrepp (13 frågor)

Fotboll för alla

Tillsammans med Amphi Produktion och AIK Fotboll driver RFSU, RFSU Stockholm, SKR, Gestriklands FF och RFSL ett tvåårigt arvsfondssprojekt som startade i januari 2013. Projektets syfte är att utveckla ett utbildningsmaterial som ska ge verktyg för tränare som vill skapa en fotboll där alla barn och unga ska kunna känna sig välkomna och trivas. Materialet ska underlätta för tränare att ta upp frågor som rör rasism, sexism och homofobi. Materialets filmer och övningar utvecklas för att kunna vara en självklar del i träningen.

Sexuell hälsa och äldre

Under de senaste åren har RFSU kommit att arbeta mer med frågor som rör sexuell hälsa hos äldre. Bakgrunden är en ökad efterfrågan och att frågan allt oftare satts på agendan, inte minst från målgruppen själv men även den attitydförändring som märkts i samhället. Detta ledde till att just frågan kring äldre och sexualitet var ett av de teman som RFSU deltog i mest när det gäller mediemedverkan under 2013. RFSU jobbade också med frågan kliniskt, politiskt och via föreläsningar.

RFSU

RFSU-kliniken deltar i den europeiska hivtestningsveckan.

NOVEMBER

OMVÄRLDEN

Regeringen ger länsstyrelsen i Stockholm i uppdrag att kartlägga prostitutionens omfattning i Sverige.

RFSU släpper Sverigebarometern för 2013, där man har kartlagt skillnader i preventivmedelssubvention, ungdomsmottagningarnas resurser och verksamheter, skillnader mellan regler för assisterad befruktning, samt möjligheter att sterilisera sig.

SVENSKARNA MEST TILLFREDSSTÄLLDA

Svenskarna är Nordens mest tillfredsställda folk när det kommer till sexlivet. Det visar Kådiskollen 2013 där hälften av de svarande uppger att de är nöjda med sitt sexliv. Ett bra sexliv är något som svenskarna värdesätter högt. Hela sex av tio svenskar uppger nämligen att sex är mycket viktigt för dem. Hur viktigt sex är skiljer sig avsevärt mellan svenska kvinnor och män. Bland männen svarar 66 procent att sex är viktigt för dem, medan motsvarande siffra bland kvinnorna är 54 procent.

Tidskriften Ottar gav ut temanumret Ålder och Kådiskollen undersökte hur den sexuella hälsan ser ut på äldre dar. Det politiska arbetet med att uppmärksamma hur frågor om sexualitet hantearas inom vården har också varit viktigt under året. RFSU gjorde ett särtryck om Sexuell hälsa genom livet tillsammans med tidningen Mediaplanet. RFSU bidrog med artikelförslag, intervjuer samt skrev ledaren. Exempel på teman som togs upp var sexualupplysning för vuxna, ofrivillig barnlöshet, män som utsatts för sexuella övergrepp samt att leva med hiv. Särtrycket spreds via Svenska Dagbladet och de seminarier som vi deltog i under resterande del av året.

Upplysning på webben

Sex- och relationssidan på rfsu.se får allt fler besökare. Inte minst genom läsningen av Frågelådans så kallade FAQ ("vanliga frågor") som är sökbara på nätet och en vanlig väg in till rfsu.se.

Under 2013 ställdes 2 326 frågor i RFSU:s frågelåda. Då frågelådan fått allt fler frågor under de senaste åren började också tre nya frågesvarare i teamet. Till Frågelådan kommer personliga frågor från personer i alla åldrar och alla kön. 61 procent av frågeställarna var kvinnor, 37 procent män och resterande 2 procent uppgav "annat" eller "vill ej uppge". De allra flesta som skriver till frågelådan är tonåringar, men variationen är stor. Den äldsta var 80 och den yngsta var 10 år.

RFSU:s chatt höll öppet en timme varje måndagskväll. Chatten erbjuder ett alternativ till telefonrådgivning och Frågelådan. Ibland är samtalen korta och avslutas när personen har fått svar på sin fråga, andra gånger fördjupas samtalen och kommer efter en stund att handla om andra saker än det man först frågade om. Ibland beskriver personerna i chatten att det känns skönt att äntligen kunna "prata" om det som tidigare varit så svårt.

Kådiskollen

Kådiskollen 2013 satsade stort och valde att undersöka fem olika teman som sammanställdes i en rapport som presenterades i maj. Undersökningen gav många intressanta svar och resulterade i ett stort antal intervjuer i tv, tidningar och radio. Årets fem teman var: Kondomvanor, Sexuellt risktagande vid nya sexuella kontakter, Sex och familjelivet, Äldre och sexualitet samt Sex och nätet. Kådiskollen är en statistiskt säkerställd undersökning som baseras på ett representativt urval ur befolkningen i åldrarna 15-65 år. Totalt deltog drygt 4 000 personer, varav 1 079 från Sverige.

Kurs och kunskapsutbyte

Under 2013 satsade RFSU på att nå personal inom den sociala sektorn och arrangerade den nya kursen Samtal om sexualitet i socialt behandlingsarbete med 20 deltagare. Kursdeltagarna var mycket nöjda och kursen kommer därför att upprepas igen.

I november deltog RFSU på konferensen Connection – Interdisciplinary Perspectives in Sexuality i San Diego. Konferensen arrangerades av organisationen The Society for Scientific Study of Sexuality, SSSS, som är USAs ledande organisation vad gäller sexologisk forskning. På konferensen knöts många nya kontakter. RFSU arrangerade också ett seminarium om sexualupplysning för unga utifrån skriften *Sex: Your Own Way* och genom att visa filmen *Sex on the Map*.

RFSU

RFSU lanserar en egen julkalender.

RFSU deltar med experter i årets omgång av Musikhjälpen, som totalt samlar in drygt 28 miljoner till kampen mot mödradödlighet.

DECEMBER

Ugandas parlament röstar igenom en starkt hbtq-fientlig lagstiftning.

Europarådets kommitté för sociala rättigheter granskar om Sverige bryter mot det gemensamma regelverket genom att inte ha någon lagstadgad samvetsfrihet för vårdpersonal, exempelvis i fråga om abort.

Indiens högsta domstol fastställer en lag som kriminaliserar homosexualitet.

OMVÄRLDEN

SEXPODDEN I LYSSNARTOPPEN

Redan med det första avsnittet från februari rusade RFSU:s nya webbradio-show upp som sexa på Itunes topplista över alla svenska och internationella podcasts, före flera populära produktioner från Sveriges radio. Resten av säsongen parkerade "Sexpodden" i toppen av hälsokategorin. Många lyssnare hörde av sig, för att efterlysa ämnen eller för att peppa.

Under året besöktes studion av gästerna Erik Haag, Annika Lantz, Nour el Refai, Lars Ohly, Cissi Wallin och Anton Hysén. Sexualupplysarna Pelle Ullholm och Maria Bergström diskuterade vardagens utmaningar och gav handfasta råd.

UR PROGRAMFÖRKLARINGEN:

"Sexpodden vill så tankefrön hos alla som är nyfikna, oavsett om ni är mer eller mindre vana vid att vrida och vända på föreställningar om kön och sexualitet. Ibland tilltalar vi någon som är bög i en småstad och undrar hur man hittar en ny partner efter 50. Andra gånger väljer vi att adressera folk som har heterosex, men som fastnat i begränsande mönster kring hur de ligger. Ett tredje program kan vända sig till dem som har småbarn hemma och undrar hur man får till det bland alla blöjor."

LYSSNARE OM SEXPODDEN

“Tack för en uuuunderbar podd, jag tycker att sexpodden är superkul och missar aldrig ett avsnitt. Tusen tack för att ni utbildar och underhåller oss, det enda jag vill klaga på är att det går alldeles för lång tid mellan avsnitten!” Malin

”Jag är helt förälskad i sexpodden!” Selim

“Underbart! Jag har nu lyssnat på alla avsnitt och de är verkligen underhållande och uppfriskande.” Janna

NÅGRA RUBRIKER FRÅN VÅR- OCH HÖSTSÅSONGERNA:

- Dags för en ny dildo?
- De otrogna berättar
- Så pratar du mens med dina barn
- Om han runkar gör jag slut
- Sex varannan vecka – barn varannan
- Sexpepp för småbarnsföräldrar

ÅREN GÅR – SEXFRÅGORNA BESTÅR

”Sexpodden” är en del i RFSU:s arbete med att nå ut med sexualupplysning också till vuxna. Under 2013 samlades en rad andra satsningar på målgruppen under paraplyet ”Sex för vuxna”.

- Blommor & bin. En flörtig app för förnyelse i sängen.
- Låt lusten leva länge. RFSU-klinikens telefonmottagning för alla som är 50 plus.
- Tecknat för vuxna. Fyra animerade kortfilmer om köns anatomi, orgasmen, outercourse och penetrationsnormen. Poeten Daniel Boyacioglu lånade ut sin röst till filmerna som hittills visats närmare 250 000 gånger på Youtube.
- Studiecirkeln ”Sex och föräldraskap” i RFSU Stockholm:s regi.
- Julkalender för vuxna. I slutet av året återlanserades kampanjen i en ny julig förpackning på rfsu.se. Bakom varje lucka dolde sig ett nytt sex- eller relationstips i form av en podd eller en film. Julkalendern lanserades på rfsu.se samt med hjälp av annonser på tre olika forum för föräldrar. Cirka 6 000 nya besökare lockades till rfsu.se via dessa annonser.
- Kampanjen producerade fyra artiklar som publicerades på sajten Familjeliv.se, med länk till rfsu.se. Teman: Öppna relationer, omskärelse av pojkar, endometriosis och barns onani. Forumet riktar sig till småbarnsföräldrar och har en miljon unika besökare per vecka.
- Annonskampanj: Stortavlor utanför Ikea, med ett budskap som med glimten i ögat handlade om att prioritera relationer framför heminredning.

BARNVAGNSMARSCH MOT MÖDRA-DÖDLIGHET

År 2000 lovade politiker runt om i världen att minska mödradödligheten med tre fjärdedelar till år 2015. Löftet uttrycktes i millenniemål nummer fem, som är det mål som har sämst utsikter att uppnås. För den svenska regeringen är kvinnors och flickors rätt att bestämma över sin egen kropp ett prioriterat område och RFSU menar att Sverige har möjlighet att påverka i internationella politiska sammanhang.

Den 8 mars 2013 arrangerades Barnvagnsmarschen för femte året i rad runt om i landet, mot mödradödlighet och för rätten till preventivmedel och fri abort. Totalt samlades drygt 2 600 människor på 32 orter, vilket är ett nytt rekord. På mer än hälften av orterna var det privatpersoner som skapade förutsättningar för människor att samlas och manifesteras mot mödradödlighet. RFSU i Finland genomförde en Barnvagnsmarsch i Helsingfors där 100 personer medverkade, en "Vanumarsi".

På marschen i Stockholm deltog juristen och människorättsaktivisten Teresa Lanza från Catholics for Choice i Bolivia, en organisation som finns i flera länder och som arbetar för sexuella och reproduktiva rättigheter och för rätten fri abort.

– Inför 2015, när millenniemålen ska ersättas av nya utvecklingsmål, kan den svenska regeringen sätta press på andra regeringar att inkludera sexuella och reproduktiva rättigheter, sade hon i en intervju med RFSU:s tidning Ottar.

I samband med marschen tog biståndsbarnministerns politiske sekreterare emot RFSU:s politiska krav att biståndsmedel till preventivmedel, sexualundervisning och säkra aborter ska öka.

RFSU:S KRAV:

- Att regeringen avsätter minst tio procent av biståndet till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.
- Att Sverige pressar EU att öka takten så att millenniemål fem uppnås till 2015.
- Att biståndsbarnministern kräver att sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter finns med i de nya utvecklingsmålen efter 2015.

RECEPT PÅ MODERKAKA

Programledaren och skribenten Lotta Lundgren tog i år fram en särskild kaka för att uppmärksamma Barnvagnsmarschen – en moderkaka.

(Ca 20 kakor, 7 cm i diameter), 100 g syltad ingefära, lagen urkramad
1 tsk röd karamellfärg, 150 g smör, 3,5 dl vetemjöl, 1 dl strösocker
1 dl matvete (okokt), 0.75 dl kokosflingor, 0,5 dl krossade jordnötter
1/2 tsk salt, sesamfrö, svart och vitt. Ugnsvärme 175°C.

Krama lagen ur ingefäran och hacka ganska fint. Rör ihop med karamellfärgen. Blanda med övriga ingredienser och nyp ihop till deg. Kyl. Forma till kakor. Grädda på bakplåtspapper i mitten av ugnen, 13 minuter.

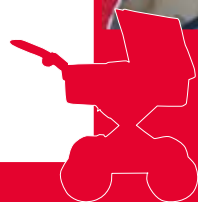

Serietecknaren Liv Strömquists grafik prydde årets barnvagnsskydd och allt kampanjmaterial.

– Jag hoppas verkligen att RFSU:s kampanj gör att makthavare tar tillfället i akt och ökar stödet till mödravård, sexuell hälsa, preventivmedel och säkra abort till alla kvinnor i alla länder! Internationella kvinnodagen är ett utmärkt tillfälle att skärpa sig i största allmänhet, sade Liv Strömquist inför marschen.

➔ Mer än **2 600** personer marscherade på 32 orter i hela landet.

”Kunskapshöjning avgörande”

Länders regeringar måste förstå varför sexuella och reproduktiva rättigheter behövs för hållbar utveckling. Det sade Babatunde Osotimehin, chef för FN:s befolkningsfond UNFPA, när han besökte Stockholm i november.

Tiden för att uppnå FN:s så kallade millenniemål – att halvera fattigdomen i världen före 2015 – håller på att rinna ut. Då tar den så kallade post-2015-agendan vid, med fokus på hållbar utveckling.

– Det är ont om plats och många vill få in sina frågor på post-2015-agendan. De åtta millenniemålen fokuserade på fattigdom. Nu går vi in i en global konstruktion där fattigdomsbekämpning är en del, men även miljö finns med, säger Babatunde Osotimehin, chef för UNFPA.

I utformningen av den nya post-2015-agendan bjuds FN:s medlemsstater in för att säga sitt. Då gäller det att regeringarna förstår vad som är viktigt och varför, menar Osotimehin. UNFPA har lämnat ett förslag på hur länderna ska ta sig an de frågor som rör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

RFSU, Amnesty, Svenska kyrkan, Svenska FN-förbundet och Plan Sverige mötte tillsammans med flera nordiska SRHR-organisationer Babatunde Osotimehin i slutet av november för att ge sina synpunkter på FN-organets förslag kring hur bland annat tillgång till preventivmedel och sexu-

byts ut, i andra länder står riktlinjerna fast över tid.

– Det är extra viktigt att jobba med kunskapshöjning nu eftersom medlemsstaterna är med och bestämmer vad som ska stå på agendan, säger han.

Innan Babatunde Osotimehin lämnar mötet och

*Maria Andersson,
generalsekreterare
RFSU, tillsammans
med Babatunde
Osotimehin, chef
för UNFPA.*

»Sexualundervisning, abort och hbtq-personers rättigheter är kontroversiella frågor i många av FN:s medlemsstater.«

alundervisning, mödravård, rätt till abort och jämställdhet ska få plats på den nya utvecklingsagendan.

Bland de svenska organisationer som var på mötet var alla överens med UNFPA om vilka frågor som ska skrivas in i de styrande dokumenten. I andra delar av världen råder däremot inte samma starka samförstånd. Sexualundervisning, abort och hbtq-personers rättigheter är kontroversiella frågor på flera håll. Enligt Babatunde Osotimehin förändras motståndet i vissa länder i takt med att regeringar

sin korta Sverigevisit får han veta att årets tema på Sveriges radios P3:s årliga satsning Musikhjälpen är att minska mödradödligheten. Han bestämmer sig snabbt för att skänka 40 US-dollar.

TEXT: HELENA BJÖRK
FOTO: CAROLINA HEMLIN

EN LÄNGRE VERSION AV TEXTEN PUBLICERADES PÅ
OTTAR.SE DEN 25 NOVEMBER 2013.

GO STRAIGHT HOME

I januari 2013 hade kortfilmen *Go straight home* av Maud Nycander och Iga Mikler premiär på Göteborgs internationella filmfestival. För produktionen står Film and Tell i samarbete med bland andra RFSU, ActionAid och SKR. Den elva minuter långa dokumentärfilmen handlar om fjortonåriga Reba som bor i Bangladesh huvudstad Dhaka, om hennes drömmar och oro för framtiden.

– Vi har inte letat efter något extremfall. Reba är en vanlig 14-årig tjej och vi skildrar en vardaglig del av det som i förlängningen handlar om ett mycket större problem. I Bangladesh är öppna sexuella trakasserier tyvärr vanligt och flickorna drabbas hårt. Många gifts också bort som väldigt unga, det gör att de slutar skolan och fastnar hemma, sade Maud Nycander i en intervju med tidningen Ottar i samband med premiären.

I oktober, i samband med den internationella dagen för flickor, visades filmen av Utbildningsradion i Sveriges television tillsammans med ett studiosamtal under ledning av Kattis Ahlström. Filmen sågs av 91 000 personer och samtalet av omkring 56 000 personer. Utbildningsradion har lagt upp film, studiosamtal och handledning för lärare på Ur.se. Filmen har också visats hos flera av RFSU:s lokalföreningar, hos länsstyrelsen i Östergötland samt för Sida, Swedwatch och klädföretag verksamma i Bangladesh. Den har i olika sammanhang legat till grund för samtal om barnäktenskap, textilarbeterskors rättigheter, sexuellt våld och vikten av satsningar på SRHR.

GO STRAIGHT HOME I SIFFROR

- 1708 personer har sett filmen.
- 32 visningar totalt under 2013
- 20 av dem har RFSU deltagit i
- 4 lokalföreningar har visat filmen
- 4 visningar utomlands, 57 personer totalt

MUSIKHJÄLPEN OCH VIRKA FÖR LIV

Den 9–15 december pratades det mödradödlighet i hela Sverige tack vare Musikhjälpen, där temat 2013 var "alla tjejers rätt att överleva sin graviditet". En av RFSU:s barnmorskor medverkade vid flera tillfällen som expert och sakkunnig i Musikhjälpens studiobur i Göteborg.

I samband med Musikhjälpen drev RFSU projektet Virka för liv, på initiativ av organisationens nationella aborträttsnätverk. Projektet gick ut på att virka livmödrar och hade som mål dels att samla in pengar till förmån för Musikhjälpen, dels att öka kunskapen om kopplingen mellan osäker abort och mödradödlighet. Varje år dör 47 000 kvinnor i sviterna av osäkra aborter, vilket utgör mer än tio procent av alla graviditetsrelaterade dödsfall.

Hälften av de 13 träffarna arrangerades av RFSU, resten av privata eldsjälur. Samtalen under träffarna handlade om allt från RFSU:s arbete i kampen mot mödradödlighet till personliga reflektioner om förlossning, p-piller och graviditet. Hos en garnbutik i Göteborg lämnade ägarna ut garn och virkbeskrivningar gratis och erbjöd alla som ville hjälp med att virka. Projektet Virka för liv fick god uppmärksamhet i såväl riks- som lokalmedier samt i sociala medier.

Virka för liv
drog in 20 000 kr
till Musikhjälpen

200 personer
samlades till 13 virkträffar
på 8 orter i landet

3,7 miljoner lyssnare
nåddes via P3 och SVT play

28 miljoner kronor
samlades in

”På en konferens i USA i somras träffade jag aborträttsaktivister som virkade livmödrar och skickade till konservativa politiker som vill begränsa kvinnors aborträtt. Tanken var att ge politikerna en egen livmoder att bestämma över. Att virka livmödrar är ”craftivism”, en kombination av hantverk och aktivism. Att använda sig av ett traditionellt kvinnligt hantverk som virkning, passar för att uppmärksamma kvinnors rätt över sina kroppar. Det finns även allvarliga undertoner i kampanjen eftersom virknålar har använts som verktyg av kvinnor som i desperation försökt avbryta en oönskad graviditet. Virka för liv är främst en kampanj där varje deltagande innebär ett viktigt ställningstagande för alla kvinnors och flickors rätt till sin kropp.”

EMILIE WEIDERUD,
PROJEKTLEDARE FÖR VIRKA FÖR LIV

6 531
Ottars upplaga

117 000
Antalet unika besökare på Ottar.se

Ottars fans på Facebook
2 361

3 006
Ottars följare på Twitter

Ottar är RFSU:s tidskrift som skildrar, granskar och underhåller på temat sexualpolitik. Under 2013 kom Ottar ut med fyra nummer med reportage, nyheter, debatt och kultur: I mars kunde vi läsa om mangasex, rasism och samkönad kärlek i reportage från Kina, Burma och Indien i numret *Go east*. I juni granskades dejtingindustrin i temat *Ragg*, och Ottar presenterade sin lista med sexualpolitikens 30 tyngsta maktavare. Efter sommaren träffade Ottar migranter runt hela världen och diskuterade asylpolitik i numret *Gränser*. I december sökte redaktionen svar på frågan varför inte fler döms för våldtäkt i Sverige i ett ambitiöst nummer om våldtäktskultur och lagar, med temat *Brott & Straff*.

Ottar.se är Ottars hemsida och en nyhetstidning på nätet som bevakar omvärlden ur ett sexualpolitiskt perspektiv. Där publicerar redaktionen artiklar, krönikor och blogginlägg ett par gånger i veckan. Tomas Hemstads artikel "No more babies" blev efter publicering på Ottar.se startskottet för en årlång mediedebatt om frivillig barnlöshet, och inspirerade dessutom till antologin "Ingens mamma".

I november mottog Ottar för tredje året i rad pris på Svenska Publishingprisets gala i Stockholm, tillsammans med formgivarna ZooPeople Design. Kategorin var "bästa medlemstidning" och motiveringen: "För en fräck attack, coola lösningar, bra typografi [...] ett föredöme!"

»Ett väsentligt tillskott
till förståelsen av ett
samhällssår«

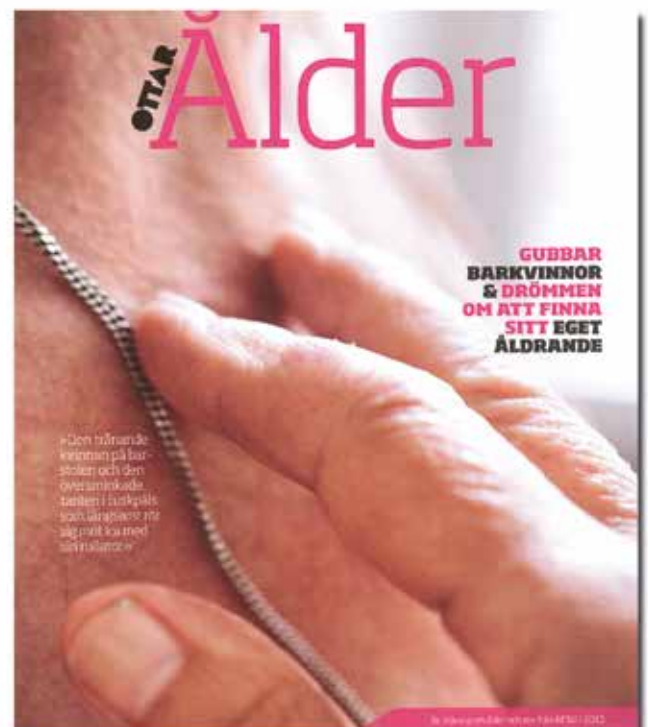
MALIN ULLGREN OM OTTAR #4/2013
(DN KULTUR)

»En allvarsam pageturner
som lever upp till folk-
bildningsambitionen«

ISABELLE STÅHL OM OTTAR #2/2013
(EXPRESSEN KULTUR)

Programledaren Kakan Hermanssons krönika "Homofobin krymper mitt liv" publicerades på Ottar.se i september och lästes mer än 16 000 gånger.

Ottar gav under året ut två specialbilagor med fördjupning i ämnena KROPP och ALDER.

RFSU I SOCIALA MEDIER

DE VANLIGASTE SÖKORDEN SOM LEDDE TILL RFSU.SE

kondomer pessar
rfsu pussypedia rfsu
syfilis rfsu rfsu rfsu
svamp i underlivet rfsu largiplex rfsu rfsu
glidmedel rfsu svamp i underlivet rfsu
mycoplasma genitalium rfsu svamp i und
i underlivet rfsu svamp i underlivet rfsu ehkälsyme
graviditetstest rfsu abort rfsu underlivsvamp rfsu-kliniken rfsu
spiral rfsu svamp i underlivet rfsu kondylom rfsu könssjukdomar
rfsu könssjukdomar
rfsu rfsu
snippa rfsu säkra perioder rfsu könssjukdomar rfsu femidom
rfsu klåda i underlivet rfsu snippa rfsu sultan rfsu stockholm
rfsu kondylooma rfsu onani rfsu raka pungen rfsu
trichomonas rfsu sex på kartan rfsu rfsu.se rfsu rfsu
hiv symptom rfsu könsherpes rfsu svamp i underlivet
rfsu erektionsproblem rfsu medborgarplatsen
rfsu sexualkunskap
rfsu kondom rfsu
svamp i underlivet
rfsu herpes
rfsu-kliniken
rfsu.se rfsu
rfsu

rfsu.se
1 614 714 unika besökare
2012: 1 224 468, en ökning med 31,8%

Sex- och relationssidorna
793 908 unika besökare
2012: 631 462, en ökning med 25,7%

RFSU:S WEBB

STÖRST SPRIDNING PÅ FACEBOOK

1. Fem myter om aborter
2. I dag firar vi barnmorskans dag
3. Fem argument för rätt till abort

Facebook:
5 867 fans*

Twitter:
3 483 följare*

Instagram:
663 följare*

31 dec 2013*

RÖSTER FRÅN TWITTER

@thelovebing:

Årets finaste julkalender står @RFSU för.

@i_are_lisa:

Lilla julafton med sambons fam.
Svärmor ba: Jag var på kvinnoläger med
RFSU på 70-talet, här är lite böcker du
kanske vill ha. Asså <3 <3 <3

@vildvanilj:

Och om ni inte följer @RFSU än så är
det hög tid! Många bra och informativa
tweets #ffse

@SMAtyp2:

Blev just medlem i @RFSU, liksom stödja
en organisation som behandlar ämnet
sex på ett vettigt sätt. Känns typiskt bra.

Försäljningen 2013 blev den bästa hittills i RFSU AB:s historia – den överträffade både årets budget och omsättningen under föregående år.

Företaget hade stora framgångar på alla produktgrupper och mycket glädjande är att konsumtionen av både kondomer och glidmedel ökar i hela Norden.

Konkurrensen på den nordiska marknaden ökar kontinuerligt och att erhålla en plats i butikshyllorna bland alla andra produkter är ingen självklarhet. Det krävs goda kundrelationer, attraktiva produkter, ett starkt varumärke samt kommunikation till konsument för att lyckas. Det starka utfallet 2013 visar att konsumenterna uppskattar RFSU:s sortiment och gärna vill använda företagets högkvalitativa produkter.

Under året lanserades en helt ny serie av intimvårdsprodukter; Private Area Care som bland annat behandlar problem vid svampinfektioner och obalans i underlivet. En annan nyhet som fått stor positiv respons på marknaden är glidmedlet 3 in 1 som kombinerar glidmedel med massageolja samt har en extra fuktgivande ingrediens.

Den ökade försäljningen innebär ytterligare resurser till RFSU:s ideella arbete både nationellt och internationellt, vilket är mycket glädjande.

EN JÄMLIK OCH INDIVIDANPASSAD VÅRD

RFSU-kliniken ska utgöra modell för en jämlik och individanpassad vård baserad på evidens och beprövad erfarenhet, oberoende av sexuell läggning, sexuell praktik, könsidentitet, etnicitet eller funktionsnedsättningar.

Via ett vårdavtal med Stockholms läns landsting ska kliniken bedriva ett brett kliniskt arbete och därigenom fortlöpande identifiera områden och målgrupper där det råder brister på kunskap och/eller resurser. Genom eget utvecklingsarbete och i samverkan med forskare och andra aktörer, ska kliniken bredda och fördjupa förståelsen för och kompetensen kring dessa grupper och sprida erfarenheterna så att de når en vidare krets av kliniska aktörer.

Avtalet med Stockholms läns landsting omfattar sexualmedicin i öppenvård, inklusive smittspårning samt konsultation och behandling av sexuella frågor och problem.

RFSU-kliniken erbjuder också utbildningsinsatser, handledning och auskultationsmöjligheter för andra kliniskt verksamma.

Kliniken ska utgöra en kunskapsbas och resurs inom den egna organisationen och där bidra till att belysa frågor med klinisk anknytning som kan vara aktuella för upplysnings- och påverkansarbete. Kliniken ska också bistå RFSU AB med kliniska synpunkter i produktutvecklingsarbetet.

KLINIKENS UTVECKLINGSARBETE

Självskattningsinstrument

År 2011 påbörjade RFSU-kliniken, i samverkan med Karolinska Institutet, ett arbete med att ta fram ett självskattningsinstrument (CAPS) för att mäta patientens upplevelse och såväl psykisk som sexuell hälsa. Bakgrunden är att kliniken hade upptäckt att det inte fanns något sådant att tillgå och att det skulle kunna fylla ett behov både nationellt och internationellt. Förra året testades instrumentet på 600 personer. Under 2013 har skatt-

RFSU-kliniken har sina lokaler vid Medborgarplatsen i centrala Stockholm. Kliniken har mottagning både på dag- och kvällstid.

På RFSU-kliniken arbetar barnmorskor, sjuksköterskor, undersköterskor, läkare och psykoterapeuter. RFSU-kliniken fungerar som en professionell kunskapsbas för RFSU-förbundet. Dessutom genererar det kliniska arbetet även impulser till nya frågeställningar för RFSU:s sexualpolitiska arbete.

ningsmallar skapats och individuella profiler kan nu tas fram utifrån självskattningen.

Självskattningsinstrumentet har börjat användas kliniskt för två grupper av patienter vid kliniken. Andra kliniker har efterfrågat instrumentet och CAPS sprids på det sättet till olika institutioner och mottagningar i landet och har även fått internationell uppmärksamhet.

Rådgivning för 50 plus

På temat "Låt lusten leva länge" startade kliniken i februari 2013 en särskild mottagningsverksamhet riktad till personer över 50 år. Satsningen består av en nationell telefonrådgivning två timmar per vecka. Alltfler patienter har under året sökt sig till denna rådgivning, som även uppmärksammats medialt vid flera tillfällen. I syfte att identifiera och kunna möta och beskriva specifika behov dokumenterar RFSU-kliniken besöksorsaker och problemställningar. Den långsiktiga målsättningen är öka kunskapen och uppmärksamheten kring de sexuella frågorna genom hela livet.

Mäns utsatthet för sexuella övergrepp

RFSU-kliniken har fortsatt den teoretiska fördjupningen i de teman som framkommit i kontakter med män utsatta för sexuella övergrepp. Kliniken har tagit emot tio nya män utsatta för övergrepp under året. Sammanlagt har 30 män tagits emot på RFSU-kliniken sedan projektet startade. Under året har vi haft 200 000 kronor från Brottsofferfonden som en delfinansiering av projektet. På sikt är målsättningen att kunna publicera erfarenheterna av detta utvecklingsarbete i en skrift.

NÅGRA PATIENTRÖSTER

”Har svårt att behålla erektionen – det är partnerrelaterat”

”Min sexlust har helt försvunnit efter att vi fick barn och jag är mycket nedstämd.”

”Jag har haft oskyddat sex och är jätterädd att jag är smittad.”

”Har haft BDSM-sex och det hände många otäcka saker mot min vilja.”

”Har varit otrogen och måste testa mig.”

”Hjälp, mina p-piller tog slut idag, jag måste få komma genast!”

”Det känns orättvist – för andra är sex lustfyllt, jag får bara ångest.”

”Kan inte få orgasm.”

HBT-certifiering

Klinikens hbt-certifiering har visat positiva resultat på så sätt att hbtq-personer med särskilda behov och önskemål besöker vår klinik. Antalet besökare som definierar sig som hbtq-personer är förhållandevis lågt men kliniken är bra på att möta denna grupp och får mycket positiv feedback. ”Det märks att ni är HBT-certifierade och det gör mig så glad. Jag har varit på andra mottagningar och där fått både jobbiga och irrelevanta frågor. Ni vet mer om oss som grupp”, löd en patientröst.

Satsning på kopparspiral

I september 2013 sjösatte RFSU-kliniken ”Operation Kopparspiral” som går ut på att alla kvinnor som besöker kliniken och har ett behov av akut-piller aktivt erbjuds att få en kopparspiral insatt. Insättning kan ske antingen direkt, eller upp till fem dygn efter oskyddat sex. Mellan första september och årsskiftet tillfrågades 16 patienter om spiral, varav 14 tackade ja. I februari 2014 påbörjas klinisk forskning för att se hur detta påverkar kvinnornas val av preventivmetod tre och sex månader

efter besöket. Ett långsiktigt mål är att bidra till att minska antalet aborter som utförs på grund av önskad graviditet.

Smärta vid samlag

Smärta vid samlag är en problematik som ofta skapar ett stort och behandlingskrävande lidande för den som drabbas. Sedan länge tar RFSU-kliniken emot kvinnor med smärta vid samlag utifrån en professionsöverskridande teammodell, som utarbetats vid kliniken och som numera används runt om i Sverige. Det finns dock behov av att utveckla och vidga utbudet av behandlingsinsatser för denna målgrupp och kliniken har under året planerat för att också kunna erbjuda behandling i grupp för kvinnor med smärta vid samlag. Preliminärt startar den första gruppen under våren 2014 och kommer att åtföljas av utvärdering.

Det kliniska arbetet förändras ständigt i takt med att behoven skiftar. RFSU:s klinik har alltid bedrivit pionjärverksamhet genom att identifiera nya problemområden och utveckla metoder för omhändertagande, bemötande och behandling.

PREVENTIVMEDEL

Under 2013 har RFSU-kliniken förmedlat:

60
hormonstavar

60
hormonspiraler

57
pessar

ca 25 000
kondomer

ca 2 500
p-pillerrecept

Efterfrågan på hormonfria alternativ fortsätter att öka, främst på kopparspiral.

SPANINGAR I URVAL

DET ÄR SVÅRT FÖR...

...män att få psykologiskt stöd efter sexuella övergrepp.

...kvinnor (över ungdomsmottagningsålder) med smärta vid samlag att få hjälp för sina problem.

DET FINNS BEHOV AV...

... sexuell rådgivning för äldre.

... sexuell rådgivning för personer med psykiska funktionshinder.

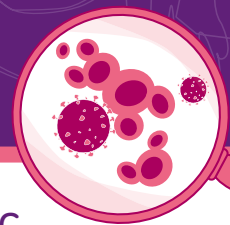
... av psykologiska samtal för personer med könsidentitetsfrågor och för deras anhöriga.

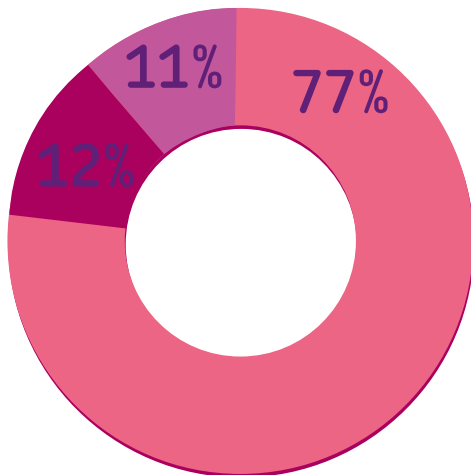
STI OCH SMITTPÅRNING

	ANTAL PROV	ANTAL POSITIVA
KLAMYDIA	7 096	488
GONORRÉ	6 814	12
HIV	ca 3 500	1
SYFILIS	ca 1 000	2
MYCOPLASMA GENITALUM	2 729	357
GENITAL HERPES	107	

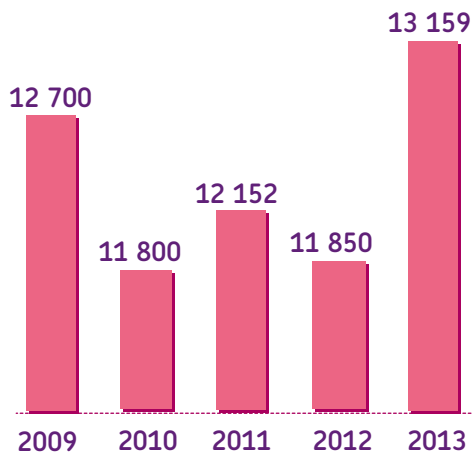
488 klamydiasmittade med i genomsnitt 2,3 uppgivna sexuella kontakter under de senaste tolv månaderna genererade 1 139 smittspårningsuppdrag. Andelen klamydiasmittade uppgår till 6,9 procent vilket är en ökning med 0,9 procent jämfört med år 2012.

BESÖK PÅ RFSU-KLINIKEN

- hos barnmorska eller sjuksköterska
- hos läkare
- hos leg. psykoterapeut

13 159 patientbesök genomfördes, vilket är 1 309 fler än föregående år. Andelen förstagångsbesökare var 40 procent. Något fler kvinnor (60 procent) än män (40 procent) besökte kliniken; kvinnor söker i högre grad utifrån preventivmedelsförskrivning. En dryg tredjedel hade annan etnisk bakgrund än svensk.

UTBILDNING

SEXOLOGIUTBILDNING, 15 HP

Under året har två sexologiutbildningar pågått i Stockholm. Sammanlagt 42 deltagare. Utbildningen är ett samarbete med Ersta Sköndal Högskola och riktar sig till yrkesverksamma kliniker.

ANDROLOGIUTBILDNING, 7,5 HP

Tre andrologiutbildningar har pågått i tre olika städer i landet. Sammanlagt 65 deltagare.

”Bra utbildning, bra variation med föreläsningar och med metodikdiskussioner.”

”Önskar att många får möjligheter att gå på en sådan fantastisk kurs.”

”Engagerade föreläsare. Bra med kliniska seminarier. Lärorikt!”

Kongress och möten

Den 17-19 maj höll RFSU kongress i Gävle, där man bland annat fattade beslut om att anta Vision 2020, att tydliggöra RFSU som medlemsorganisation, att utse ett ord för kvinnors onani, att verka för en statlig utredning av sexköpslagen samt att arbeta för subventionerad HPV-vaccinering för alla. Kristina Ljungros omvaldes till förbundsordförande tillsammans med ny styrelse. Kongressens internationella gäst, Amos Mwale från Youth Vision Zambia, talade om situationen för sexuella och reproduktiva rättigheter i Zambia. En offentlig manifestation hölls för att hedra och minnas HBT-aktivister som offrats i kampen för öppenhet.

Förbundsstyrelsen och arbetsutskottet sammanträdde sex gånger under året. Ledamöter ur styrelsen deltog under året på International Planned Parenthood Federation European Networks (IPPFEN) Regional Council i Stockholm samt Youth Sexual Awareness for Europe (YSAFE) årsmöte i Bryssel.

RFSU VÄRD FÖR IPPFEN

I juni stod RFSU som värd när ett hundratal personer kom till Stockholm för möte med IPPFEN, en paraplyorganisation som samlar RFSU:s systerorganisationer i Europa och Centralasien. Temat för konferensen var hbt-frågor och påverkansarbete, och mötet öppnades med invigningstal av EU-minister Birgitta Ohlsson. – Vi som står för de liberala värderingarna i Europa, för aborträtten, sexualundervisningen och hbt-personers rättigheter, måste bli bättre på att samarbeta, sade hon.

IPPF
International
Planned
Parenthood
Federation

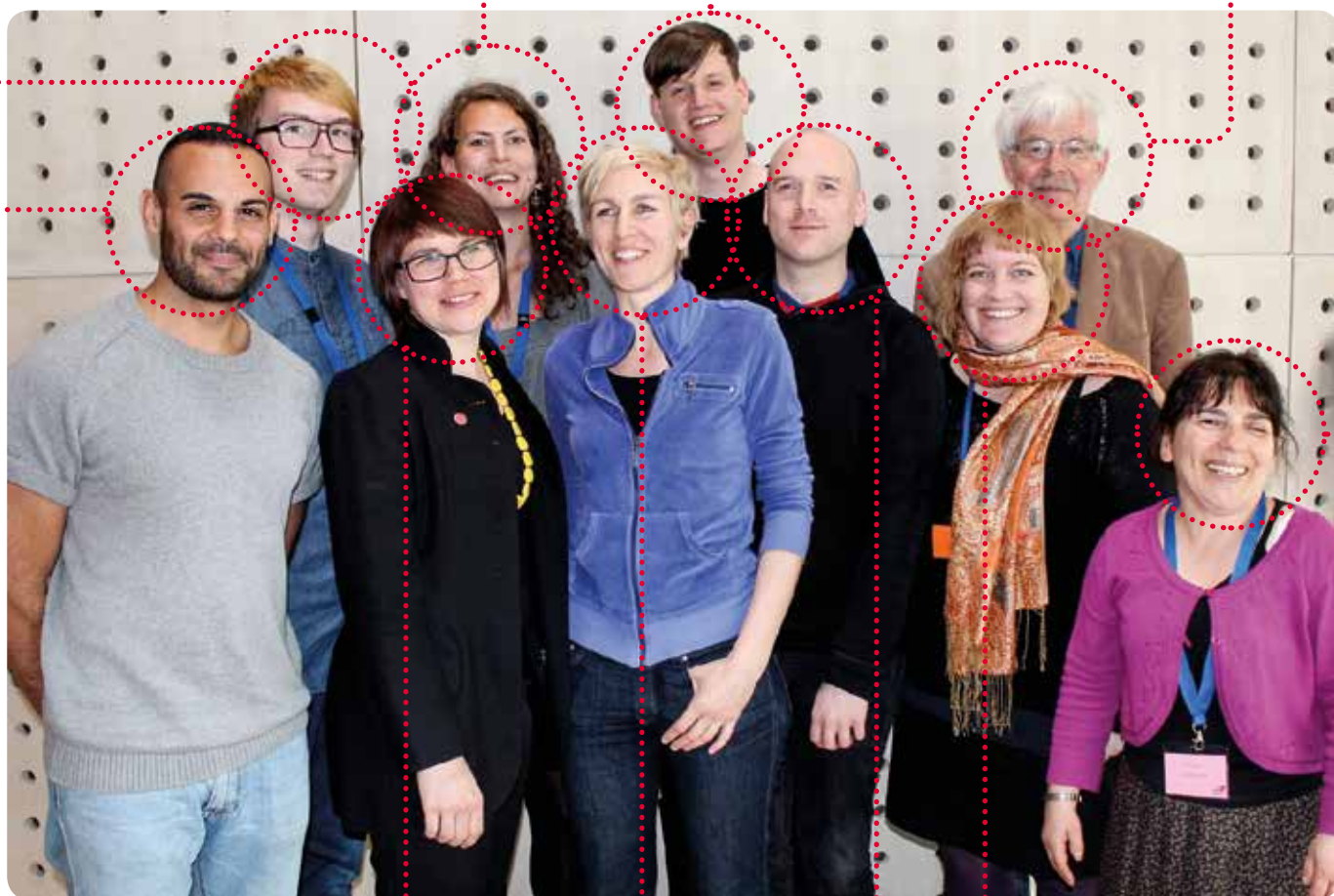
RFSU:S FÖRBUNDSSTYRELSE 2013-2015

Emil Eriksson Rissve

Tove Larsson

Måns Magnusson

Stefan de Vylder

Matias Garzon

Ulrika Holmström

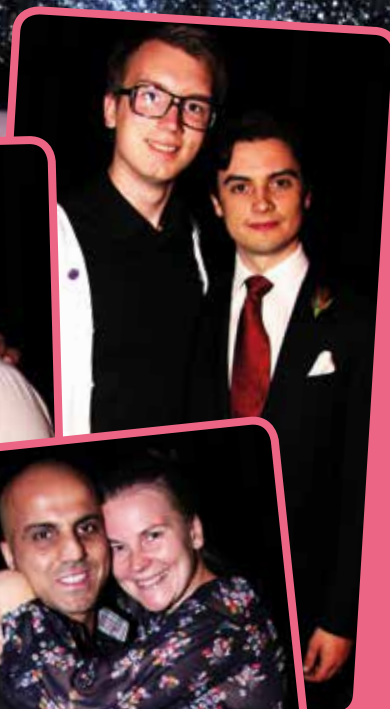
Tina Wilhelmsson

Kristina Ljungros

Viktor Bernhardtz

Sureya Calli

Inte närvarande: Gunilla Hallonsten, Petter Forkstam, Margareta Karlsson

RFSU – POLITISK OCH PERSONLIG I 80 ÅR

2013 hade RFSU arbetat för en positiv och öppen syn på sexualitet i 80 år. Med politisk påverkan har organisationen gjort stor skillnad för många människors möjligheter att bestämma över sina kroppar och uttrycka sin sexualitet – i Sverige och i andra länder. Det skulle självklart firas!

Den 4 oktober samlades 200 personer från RFSU AB, förbundskansliet, förbundsstyrelsen och lokal-föreningarna på Nalen i Stockholm. Dagen ägnades åt att gå diskutera igenom och förankra Vision 2020, vilket följdes av stor fest med tal, mingel, middag, underhållning och dans.

HÄLSNINGAR PÅ FÖDELSEDAGEN

“Tack så mycket RFSU, för det ni gör.”
Gustav Fridolin, språkrör Miljöpartiet

”Grattis RFSU, ni ser inte en dag äldre ut än 25!”
Nisse Edwall, programledare 'Hängla med P3'

“RFSU behövs och gör skillnad – i världen,
Europa och Sverige. Stort grattis
på 80-årsdagen!”
Birgitta Olsson, EU-minister

”Vi är glada att RFSU har nått den här
milstolpen, och för att vi har fått möjlighet
att samarbeta med er de senaste fem åren.
Grattis!”
Equal ground, Sri Lanka

SAGT OM 80-ÅRSDAGEN

“Tack för en härlig 80-årsfest som jag fick
vara med om. Det var så roligt att träffa
alla 'gamla' och se hur mycket ungt folk
som är engagerat i RFSU.”

”Kanondag från början till slut
med perfekt mix av allt!”

“Ett lyckokast att använda sig av Impro-
visationsteatern som fick oss att kännas
att vi gjorde processen tillsammans trots
att vi kom från så olika delar av RFSU.”

RFSU JÄMTLAND

I april antogs RFSU Jämtland som ny lokalförening.
 – Jag tänker att vi kommer att komplettera det hälsofrämjande arbetet gällande SRHR som redan görs i länet, sade ordförande Marlene Makenzius.

RFSU LULEÅ

RFSU UMEÅ

FÖRELÄSNING OM OSKULDSMYTER

I samband med alla hjärtans dag arrangerade RFSU Umeå en mycket välbesökt föreläsning om sexdebut, oskuldsmyter och föreställningar om sexualitet.

RFSU DALARNA

I mitten av april höll RFSU Dalarna, i samarbete med barnmorskeprogrammet på Högskolan Dalarna, en kompetens- och utvecklingsdag. Temat var sexualitet genom hela livsrytmen.

RFSU UPPSALA

RFSU GÄVLEBORG

RFSU VÄRMLAND

RFSU VÄSTERÅS

RFSU STOCKHOLM

SEX OCH FÖRÄLDRASKAP

RFSU Stockholm har drivit en samtalsgrupp för medlemmar som är intresserade av att diskutera sexualitet och relationer med andra föräldrar.
 – Det är nog tack vare den här gruppen som jag fortfarande är tillsammans med min partner, sade en deltagare.

RFSU GÖTEBORG

RFSU ÖREBRO

VERBALT SJÄLVFÖRSVAR

I början av året samlades medlemmar hos RFSU Göteborg för att bli bättre på att konfrontera fördomar, rasism och homofobi.
 – Jag blev verkligen stärkt som individ, sade Carin-Maria Dahlberg, medlem i RFSU Göteborg.

RFSU KATRINEHOLM

RFSU MOTALA

RFSU LINKÖPING

RFSU JÖNKÖPING

RFSU GOTLAND

RFSU HELSINGBORG

RFSU VÄXJÖ

SEXUALPOLITISK STAND UP

I samarbete med komikerklubben Oslipat har RFSU Malmö lyft sex och sexualpolitiska frågor med hjälp av stand up. På scen har publiken kunnat skratta åt välkända namn som Marika Carlsson och Simon Svensson.

RFSU MALMÖ

RFSU KRISTIANSTAD

Under 2013 har RFSU haft 21 aktiva lokalföreningar. Två föreningar lade ner sin verksamhet under året: RFSU Trestad och RFSU Landskrona.

LOKALT OCH REGIONALT ARBETE

Medlemskonferenser

Två medlemskonferenser genomfördes under året. Den första hölls i Linköping 13-14 april. Fokus för helgen var att fundera, diskutera och inspirera kring olika sätt att arbeta med internationell sexualpolitik. Den andra konferensen hölls i Stockholm i samband med RFSU:s 80-årsfirande och genomfördes i form av en Kick-off för Vision 2020.

Lokalt politiskt påverkansarbete

Som en del av Vision 2020 sjuöptes under 2013 arbetet med lokalt placerade politiska föreningsutvecklare. En halvtid i Göteborg samt en halvtid i Stockholm anställdes för att arbeta över hela landet med att stödja lokalföreningarna i sexualpolitiskt påverkansarbete gentemot kommuner och landsting. Ett mål är att sexualpolitik som begrepp ska bli känt hos beslutsfattare. Två medlems- och styrelseutbildningar i sexualpolitik och påverkansarbete har genomförts. En fråga som drivits lokalt under året handlar om preventivmedelssubventioner.

Klick

RFSU:s intranät Klick fortsätter att utgöra såväl ett arbetsverktyg för anställda som en mötesplats för förtroendevalda och medlemmar. Att det var kongressår märktes i såväl nyhetsflödet som i discussionsforumet. Bland de mest lästa nyheterna fanns valberedningens förslag till ny förbundsstyrelse. De mest engagerande diskussionspunkterna rörde olika motioner. En stor majoritet av användarna loggar in från Stockholm, följt av Gävle, Göteborg Malmö, Västerås, Linköping och Uppsala. En förhoppning är att ännu fler får upp ögonen för Klick under 2014, i landets alla lokalföreningar.

KLICK
INTRANÄTET

SIDVISNINGAR: 240 978

ANTAL BESÖK: 41 460

UNIKA BESÖKARE: 2 768

**GENOMSnittlig BESÖKSTID:
8 MIN OCH 10 SEK**

INITIATIV I FOKUS

Västerås sprang för transfrågan

När motionsloppet Våruset gick av stapeln i Västerås passade RFSU Västerås på att lyfta transpersoners situation i Västmanland genom att anmäla två manliga deltagare till loppet.

– Vi tycker att Våruset är en bra arena för att lyfta transfrågan, just för att det är ett lopp enbart för kvinnor. Vi skulle vilja att alla som identifierade sig som kvinnor vågade springa, men så är tyvärr inte fallet, säger Tina Wilhelmsson, ordförande i RFSU Västerås.

De två männen som deltog, Jonas och Tobias, bar tröjor där det stod "Vi springer för de som inte vågar", det vill säga för de transpersoner som identifierar sig som kvinnor, men som av olika anledningar inte klarar av att komma ut med det.

– Vi möttes av många förvånade och undrande blickar, säger Jonas, som dessutom hade svårt att få ut sin medalj efteråt.

Tina säger att detta speglar många transpersoners vardag: att bli pekad på, uttittad och ifrågasatt.

– Det finns många fördomar och föreställningar om personer som inte passar in i två-könsnormen. Det här leder till att många transpersoner mår väldigt dåligt och i värsta fall inte orkar leva utan väljer att avsluta sitt liv. Vi vill bidra till ett bättre och härligare samhälle där alla ska få plats, oavsett kön, säger hon.

Det mötte också många positiva reaktioner från publiken. Någon undrade hur man kunde bli medlem i RFSU, andra gjorde tummen upp under loppet.

TEXT: ULRIKA HAMMAR

PRESSMEDDELANDEN

2013-01-21: Stor skillnad mellan länen i subvention av preventivmedel

2013-01-22: Världspremiär för "Go straight home" Göteborg International Film Festival

2013-02-04: Vi välkomnar förslaget från regeringen att klassa fler övergrepp som våldtäkt

2013-02-12: Erik Haag i nya "Sexpodden" – vuxenradio från RFSU

2013-02-19: Erik Haag erkänner stilbrott i nya "Sexpodden"

2013-02-26: Ny sexundersökning visar: vuxna behöver sexualupplysning

2013-03-04: Barnvagnsmarscher mot mödradödlighet i ett trettiotal städer

2013-03-07: Träffa juristen och mänskiorättsaktivisten Teresa Lanza från Bolivia

2013-03-12: Hur får man till det?

2013-03-27: RFSU 80 år – ständigt aktuell, politisk och personlig!

2013-04-05: 800 kvinnor dör varje dag

2013-04-23: Katarina skrev den perfekta sexannonsen

2013-05-02: Förslag till förändring i Irlands abortlagstiftning gör ingen verklig skillnad

2013-05-13: Vi växer så det knakar!

2013-05-14: Varannan ung vuxen använder "kådis" med ny partner

2013-05-17: Prestigefyllt pris till radioprogram om sex

2013-05-18: RFSU fördömer attackerna mot HBT-aktivister i Georgien

2013-05-19: Kongressuttalande om censur, pornografi och internet

2013-05-19: RFSU:s kongress: Utred sexköpslagen

2013-05-28: Sex är politik – RFSU sexualupplyser partierna i Almedalen

2013-05-28: Socialstyrelsen tar bort abortstatistiken

2013-05-30: Hot mot aborträtten i EU när Litauens parlament tar steg mot abortförbud

2013-05-31: Viktigt steg att SRHR lyfts i Milleniumsmålspanelens rapport till FN

2013-06-17: Sexualpolitik i dagarna tre när SRHR-organisationer möts i Stockholm

2013-06-20: Hur het kan politiken bli i Almedalen?

2013-06-27: Försvara rätten till abort, i Texas och i världen

2013-07-05: Sverigebarometern: Under sommaren håller två av tre ungdomsmottagningar stängt

2013-07-12: Myrsteg för kvinnors rätt till abort på Irland

2013-08-14: Oroväckande klargörande i SD:s sexualpolitiska frågor

2013-08-26: Internet ökar svenskarnas sexuella välbefinnande

2013-08-28: "Sex i skolan" – nu ska svenska skolor bli bättre på sex!

2013-09-03: Antidiskriminerande sexualundervisning för allas rätt till kunskap

- 2013-09-17:** Fortsatt svårt att sterilisera sig
- 2013-09-20:** Trippel njutning med RFSU:s nya produkt
- 2013-09-26:** RFSU: Subventionerade preventivmedel men för lite att välja på
- 2013-09-27:** Aborträtten – en mänsklig rättighet att bestämma över sin kropp
- 2013-10-10:** Männerna vill ligga mer – kvinnorna vill komma oftare
- 2013-10-15:** Är Norge på väg att försvåra för kvinnor som vill genomföra abort?
- 2013-10-17:** Vi gör det igen – dags för mer vuxenradio från RFSU
- 2013-10-21:** Hiv - den medicinska utvecklingen har rusat ifrån rättstillämpningen
- 2013-10-30:** Graviditet vanlig dödsorsak bland flickor
- 2013-11-05:** Bakslag för aborträtten i USA – kvinnors rättigheter hotade
- 2013-11-12:** Sverigebarometern 2013: Hur bra är ditt län på sexualpolitik, vård och hälsa?
- 2013-11-19:** Podd för bättre sexualundervisning i skolan
- 2013-11-27:** RFSU välkomnar regeringsinitiativ till prostitutionskartläggning
- 2013-12-02:** Godare jul med RFSU:s julkalender
- 2013-12-11:** Nej till Estrela är nej till SRHR!
- 2013-12-11:** Allvarlig tillbakagång för Indiens hbtq-personer
- 2013-12-20:** Nattsvart dag för hbtq-personers rättigheter i Uganda

DEBATTARTIKLAR

- 2013-01-11:** Nu skickar vi vår egen sexbibel till de religiösa friskolorna (SVT Debatt)
- 2013-01-15:** Informera kvinnor om alternativen till p-piller (Aftonbladet)
- 2013-01-28:** Glöm inte sexualpolitiken (ETC)
- 2013-03-08:** När du skär i biståndet drabbar det främst kvinnor, Anders Borg (SVT Debatt)
- 2013-04-24:** P-piller passar många men inte alla
- 2013-04-29:** Åkessons syn på aborter är kvinnofientlig (SvD Brännpunkt)
- 2013-05-24:** Bättre sex kräver politisk handling
- 2013-06-26:** Dags för svenska politiker att stå upp för sexuella och reproduktiva rättigheter i Europa
- 2013-06-28:** Kriminalisera barn- och tvångs-äktenskap
- 2013-07-31:** Sexualpolitik är mer än bara hårdare straff
- 2013-10-07:** Inskränkt aborträtt är inte lösningen
- 2013-10-07:** Kränkningar krossar drömmar
- 2013-10-09:** Medierna måste sluta kalla människor hiv-män och hiv-kvinnor
- 2013-10-14:** Kristna debattörer vill begränsa de unga
- 2013-10-15:** Stigma för hiv förstärks av rättsväsendets okunskap och domar som bygger på rädsla
- 2013-11-22:** SD sprider myter om aborter

REMISSER, FÖRKORTNINGAR

REMISSER OCH YTTRANDEN

Yttrande över Ds 2012:48: Godkännande av ett irländskt protokoll till EU-fördraget och EUF-fördraget

Yttrande över Ds 2012:49: En mer samlad myndighetsstruktur inom folkhälsoområdet

Remissvar med anledning av Remisspromemoria U2013/442/UC: En ny ungdomspolitik

Remissvar med anledning av promemoria Ju2013/6402/L2: Erkännande av utländska fullmaktsäktenskap

FÖRKORTNINGAR

AIK	Allmänna Idrottsklubben	RFSL	Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter
Brå	Brottsförebyggande rådet	RFSU	Riksförbundet för sexuell upplysning
CAPSex	Clinical Assessment of Psycho-Sexual Health	RHAC	Reproductive Health Association of Cambodia
CCHR	The Cambodian Centre for Human Rights	RHU	Reproductive Health Uganda
CDD	Catolicas por el Derecho a Decidir	RIO	RFSU:s Informatörsorganisation
CIES	Centro de Investigacion Educacion y Servicios	RoCK	Rainbow Community Kampuchea
Civsam	Civila samhället	SALGBT	South Asian LGBT network
EuroNGO	The European NGOs for Sexual and Reproductive Health and Rights, Population and Development	Sida	Styrelsen för Internationellt Utvecklingssamarbete
FEMNET	African Womens Development And Communication Network	SIPU	Swedish Institute for Administration
hbt	homosexuella, bisexuella och transpersoner	SKR	Sveriges kvinno- och tjejjourers riksförbund
hbtq	homosexuella, bisexuella, transpersoner och queer	SRHR	Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter
HPV	Humamt papillomvirus	STI	Sexually Transmitted Infections
IPPF	International Planned Parenthood Federation	UD	Utrikesdepartementet
IPPFEN	IPPF European Network	UNDP	United Nations Development Programme
IPPFWHR	IPPF Western Hemisphere Region	UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
IVF	In vitro fertilisering [provörörsbefruktning]	UNFPA	United Nations Population Fund
MDG	Millenium Development Goals	YVZ	Youth Vision Zambia
PPAZ	Planned Parenthood Association of Zambia		

Text RFSU
Redaktör Kristina Lindquist
Grafisk form och illustration Eva Fallström
Omslagsfoto (framsida) Peter Bolme
Omslagsfoto (baksida) RFSU
TRYCK 2014 Ineko AB
ISBN 978-91-85188-87-1

RFSU, Box 4331, 102 67 Stockholm
info@rfsu.se, www.rfsu.se

